แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล
สำนักเลขาธิการสากล
www.amnesty.org

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

COP30: แม้จะลดทอนความสำคัญของสิทธิมนุษยชน แต่ก็เป็นชัยชนะของการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม

บทสรุป

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลกดดันให้เกิดผลลัพธ์จากการประชุม COP30 ที่สนับสนุนสิทธิมนุษยชน โดยเน้นที่ปัจจัยสำคัญบางประการ รวมทั้งการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค ผ่านการเปลี่ยนผ่านที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนในทุกภาคส่วน ไปจนถึงเศรษฐกิจที่ลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาระบบการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ตอบสนองต่อความต้องการและไม่ก่อหนี้ โดยเฉพาะการปรับตัว รวมทั้งกองทุนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และมีทรัพยากรมากเพียงพอ เพื่อตอบสนองกับความสูญเสียและความเสียหาย (FRLD) และการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม และการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม และพื้นที่ภาคพลเมือง รวมทั้งสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมอย่างสงบ ทั้งภายในและภายนอกกรอบอนุสัญญา UNFCCC

แถลงการณ์นี้เป็นการวิเคราะห์โดยสังเขปของผลลัพธ์ของการประชุม COP30 ในส่วนที่เกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้เท่านั้น และไม่ได้เป็นการประเมินที่เป็นองค์รวม

ในภาพรวม สิทธิมนุษยชนถูกลดทอนความสำคัญลงในผลลัพธ์ของการประชุม COP30 แม้จะมีข้อมติเชิงบวกอยู่บ้าง ในบางประเด็นจากการเจรจาในการประชุม COP30 ยังคงมีความกังวลจากการขาดกระบวนการที่จริงจังในประเด็นอื่น ๆ รวมทั้งระบบที่อ่อนแออย่างมากของสิ่งที่เรียกว่า '***โกลบอล มูชิราว***'[1] (การรวมพลังของประชาคมโลกเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) เป็นข้อมติที่เกิดจากการประชุม COP30 ที่บราซิลเป็นประธาน และมีเจตนาที่จะแสวงหาความเห็นเป็นเอกฉันท์ในสี่ประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างมาก รวมทั้งการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล การจัดให้มีการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความโปร่งใส และอุปสรรคทางการค้าต่อปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีเรื่องที่น่าผิดหวัง แต่ข้อมติเพื่อให้มีกระบวนการเพื่อพัฒนา **กลไกการเปลี่ยนผ่านพลังงานที่เป็นธรรม**[2] ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากพันธมิตรหน่วยงานที่หลากหลายและชนเผ่าพื้นเมือง นับเป็นก้าวย่างสำคัญที่นำไปสู่ความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ โดยครอบคลุมถึงหลักการการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมบนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน ซึ่งอาจทำให้ประชาชนและสิทธิของพวกเขาเป็นหัวใจสำคัญ และอาจนำไปสู่การยุติการใช้และการผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่แล้ว นอกจากนั้น **แผนปฏิบัติการเพื่อความเท่าเทียมทางเพศเบเล็ง** (GAP)[3] ยังรวมถึงความคุ้มครองที่สำคัญต่อผู้หญิง นักปกป้องสิ่งแวดล้อม ทั้งยังสนับสนุนระบบการเงินที่คำนึงถึงมิติหญิงชาย ส่งเสริมความเป็นผู้นำของชนเผ่าพื้นเมือง คนเชื้อ

[1] คำว่า "Mutirão" มีที่มาจากภาษาตูปี-กัวรานีของชนเผ่าพื้นเมือง หมายถึง "ความพยายามร่วมกัน" สำหรับเนื้อหาของข้อมติ โปรดดู UNFCCC, Global Mutirao: รวมพลังมนุษยชาติในการระดมพลระดับโลกเพื่อต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, ข้อมติ -/CMA.7, ฉบับเกือบสมบูรณ์ที่ยังไม่มีการแก้ไข, https://unfccc.int/documents/655095

[2] UNFCCC, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ แผนงานการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม, ข้อมติ -/CMA.7, ฉบับเกือบสมบูรณ์ที่ยังไม่มีการแก้ไข, ข้อมติ -/CMA.7, ข้อมูลจาก https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma7_5_UAE%20JTWP_auv.pdf

[3] UNFCCC, แผนปฏิบัติการเพื่อความเท่าเทียมทางเพศเบเล็ง, ข้อมติ -/CP.30, ฉบับเกือบสมบูรณ์ที่ยังไม่มีการแก้ไข, ข้อมูลจาก https://unfccc.int/documents/655016

สายแอฟริกัน และผู้หญิงในชนบท และมีศักยภาพที่จะผลักดันให้เกิดปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศที่คำนึงถึงมิติหญิงชายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าเสียใจและขัดแย้งกับความต้องการของภาคประชาสังคมและชนเผ่าพื้นเมืองคือ มีการตัดการอ้างอิงกับสิทธิมนุษยชนออกไปจากแผนปฏิบัติการเพื่อความเท่าเทียมทางเพศ และเอกสารฉบับร่างอื่น ๆ แม้ว่า **ความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ** (ICJAO)[4] เมื่อเดือนกรกฎาคม 2568 ได้ชี้แจงว่า การแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ถือเป็นพันธกรณีตามกฎหมายและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ อย่างไรก็ดี แม้ว่าข้ออ้างอิงถึงหลักการและมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนในข้อมติตามอนุสัญญา UNFCCC และความตกลงปารีส จะเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ก็ต้องเกิดขึ้นพร้อมกับข้อมติเพื่อให้เกิดปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศที่เป็นผล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเคารพ คุ้มครอง และปฏิบัติให้เป็นผลซึ่งสิทธิมนุษยชนสำหรับบุคคลทุกคนโดยไม่มีการแยกแยะ

ผลในเชิงบวกอีกส่วนหนึ่งคือ สุดท้ายแล้วการเจรจาได้นำไปสู่การอภิปรายเพื่อทบทวนตามวาระครั้งที่สามของกลไกระหว่างประเทศวอร์ซอสำหรับการสูญเสียและความเสียหาย[5] (WIM) โดยมีการอภิปราย 80 ชั่วโมง และมีข้อมติกำหนดให้ต้องจัดทำ **รายงานสถานะของความสูญเสียและความเสียหาย** ซึ่งเป็นข้อเรียกร้องหลักของภาคประชาสังคม และระบุอย่างชัดเจนว่ารายงานนี้ต้องมุ่งทำให้สิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นในกระแสหลัก[6] สิ่งที่เป็นผลในเชิงบวกน้อยกว่ารวมถึงการที่การทบทวนตามกระบวนการ WIM ไม่ครอบคลุมถึงการรับรองหรือพันธกิจที่จะต้องขยายระบบการเงินและการสนับสนุน เพื่อความพยายามในการแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย แม้จะมีความจำเป็นมากขึ้นในเรื่องนี้ก็ตาม กองทุน FRLD ยังได้เริ่มเปิดรับสมัครข้อเสนอโครงการในเบื้องต้น[7] แต่ที่น่าเสียใจคือไม่มีการแสดงพันธกิจเพิ่มเติมที่จะสนับสนุนทุนต่อกองทุน FRLD[8]

© แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล 2569 INDEX: IOR 40/0684/2026 ภาษา: อังกฤษ เว้นแต่มีการระบุไว้เป็นอย่างอื่น เนื้อหาในเอกสารนี้อนุญาตให้ใช้งานได้ตามหลักการ Creative Commons (attribution, non-commercial, no derivatives, international 4.0) licence https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อเพื่ออนุญาตได้ที่เว็บไซต์ของเรา: www.amnesty.org กรณีซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นอกเหนือจากแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ย่อมถือว่าเนื้อหาดังกล่าวไม่อยู่ใต้สัญญาการใช้งานแบบ Creative Commons

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเป็นขบวนการระดับโลกที่มีผู้ร่วมการรณรงค์สิบล้านคน เพื่อระดมมนุษยธรรมจากทุกคนและรณรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อเรียกร้องให้ทุกคนในโลกใช้สิทธิมนุษยชนได้ เรามีภาพฝันของโลกซึ่งผู้มีอำนาจปฏิบัติตามคำสัญญา เคารพกฎหมายระหว่างประเทศ และต้องได้รับการตรวจสอบ เราเป็นหน่วยงานอิสระ ไม่ขึ้นกับรัฐบาล อุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือศาสนา และได้รับการสนับสนุนจากค่าสมาชิกและการบริจาคของบุคคล เราเชื่อว่าการดำเนินงานอย่างเป็นเอกภาพและมีเมตตาร่วมกับผู้คนทุกหนแห่ง จะช่วยเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้น

โดยภาพรวมแล้ว ผลลัพธ์ในเชิงบวกเหล่านี้ถูกบั่นทอนลง เพราะรัฐบาลไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังเพิ่มเติมเพื่อ

[4] ความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ: พันธกรณีของรัฐเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, 23 กรกฎาคม 2568, https://www.icj-cij.org/case/187

[5] UNFCCC, การทบทวนกลไกระหว่างประเทศวอร์ซอสำหรับการสูญเสียและความเสียหายที่เกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, ข้อมติ -/CMA.7, ฉบับเกือบสมบูรณ์ที่ยังไม่มีการแก้ไข, ข้อมูลจาก https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma7_9_WIM_review_auv.pdf

[6] เชิงอรรถ 10 ของข้อมติ ถึง วรรค 20 (d)

[7] FRLD, "รูปแบบการดำเนินงานของบาร์เบโดส", https://www.frld.org/nodebim, เข้าถึงเมื่อ 12 มกราคม 2569

[8] UNFCCC, รายงานของกองทุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย และแนวปฏิบัติของกองทุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย, ข้อมติ -/CP.30, วรรค 6, ฉบับเกือบสมบูรณ์ที่ยังไม่มีการแก้ไข, ข้อมูลจาก https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cop30_8e_FRLD_auv.pdf

คุ้มครองมนุษยชาติและสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ปลอดพ้นจากภาวะโลกร้อนที่ลุกลามบานปลายและผลกระทบที่ร้ายแรง ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการขุดเจาะและการเผาเชื้อเพลิงฟอสซิล[9] แม้จะมีการนำเสนอตั้งแต่เริ่มต้นว่าการประชุมครั้งนี้จะเป็น “การประชุม COP เพื่อเปิดโปงความจริง”[10] และประธานที่ประชุมประกาศพันธกิจที่จะมุ่งเน้นการดำเนินงานตามความตกลงปารีสและข้อมติที่เกิดขึ้นหลังจากนั้น **แต่กลับไม่มีการรับรองมาตรการเด็ดขาดใหม่ เพื่อประกันว่าภาวะโลกร้อนจะไม่เกิน 1.5 องศาเซลเซียส** เหนือระดับก่อนยุคอุตสาหกรรม แม้จะมีความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งชี้แจงว่าเป้าหมายนี้มีผลบังคับตามกฎหมาย และรัฐต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น แต่เห็นได้ชัดเจนว่า รัฐต่าง ๆ กลับไม่สามารถตกลงกันเกี่ยวกับข้อเรียกร้องที่จะทำให้เกิดการยุติที่เป็นธรรมและเสมอภาคของการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และการอุดหนุนต้นทุนเชื้อเพลิงฟอสซิลทั้งหมด รัฐบางแห่งดำเนินการในเชิงรุกเพื่อแก้ไขช่องว่างเกี่ยวกับธรรมาภิบาลด้านสภาพภูมิอากาศ โดยการเป็นแกนนำหรือเข้าร่วมในมาตรการคู่ขนาน เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าต่อการดำเนินงานที่จำเป็น แต่ยังคงมีการปฏิบัติที่อ่อนแอในแง่ของการพัฒนาระบบการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ตอบสนองต่อความต้องการและไม่ก่อหนี้ การเงินเพื่อการบรรเทาผลกระทบและการปรับตัว และรับมือกับความสูญเสียและความเสียหาย รวมทั้งความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอันตรายด้านสิทธิมนุษยชนของประชาชนนับพันล้านคน โดยเฉพาะในประเทศซึ่งมีบทบาทน้อยสุดในการสร้างผลกระทบต่อวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศ ซึ่งกระทบต่อมนุษยชาติทุกคน

เพื่อตอบสนองกับข้อเรียกร้องเป็นเวลานานแล้วของภาคประชาสังคม จึงมีการพิมพ์เผยแพร่ **ความตกลงประเทศเจ้าภาพ** เป็นครั้งแรกล่วงหน้าก่อนการประชุม COP30 ในเว็บไซต์ของอนุสัญญา UNFCCC อย่างไรก็ตาม เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ยังคงมีปัญหาท้าทายเกี่ยวกับการเดินทาง โดยเฉพาะการขาดแคลนที่พักอาศัยในราคาที่เหมาะสม และการเข้าถึงบัตรผู้เข้าประชุมสำหรับผู้สังเกตการณ์ เพื่อให้มีสิทธิเข้าไปในโซนการประชุมอย่างเป็นทางการได้ แต่ผลจากการกดดันต่อรัฐบาลบราซิลโดยชนเผ่าพื้นเมืองและภาคประชาสังคม ทำให้มีสัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมจากชนเผ่าพื้นเมืองมากเป็นประวัติการณ์ กิจกรรมที่หลากหลายของภาคประชาสังคมนอกเหนือจากการเจรจา ยังเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์สำหรับผู้คนหลายพันคนที่เดินทางมายังเมืองเบเล็ง เพื่อแสดงความต้องการในการขยายผลการดำเนินงานปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศอย่างเสมอภาคมากขึ้น มีการรื้อฟื้นการเดินขบวนภาคประชาชนตามจารีตประเพณีขึ้นในวันเสาร์ช่วงกลางของการประชุม หลังจากหยุดทำกิจกรรมนี้ไปสามปีเนื่องจากมีการประชุมในประเทศซึ่งมีกฎหมายและนโยบายเผด็จการ และจำกัดสิทธิในการประท้วงอย่างสงบ แม้ว่าจะมีการตอบสนองตามคำร้องขอมาตรการรักษาความปลอดภัยเพิ่มขึ้นจากเลขาธิการ UNFCCC ท่ามกลางความโกรธของผู้เข้าร่วม ส่งผลให้มีการตรึงกำลังทหารเพิ่มขึ้นในพื้นที่ด้านนอกที่ประชุม เป็นมาตรการที่ไม่จำเป็นและทำให้เกิดบรรยากาศที่น่าหวาดกลัว ภายในพื้นที่โซนน้ำเงิน มีการยกเลิกข้อห้ามต่อกิจกรรมบางอย่าง แต่จำนวนการประท้วงที่ได้รับอนุญาตให้ทำได้ต่อวันก็ยังคงลดลง เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ สงครามความขัดแย้ง และอาชญากรรมระหว่างประเทศ

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำสงครามและปฏิบัติการทางทหารทั่วโลก ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อภาวะโลกร้อน โดยคาดว่ามีสัดส่วนราว 5.5% ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด[11] แต่รัฐกลับไม่แสดงความรับผิดชอบต่อปัญหานี้ตามอนุสัญญา UNFCCC[12] การยึดครองด้วยกำลังทหารและสงครามส่งผลกระทบร้ายแรงต่อประชาชนและสิทธิของ

[9] โปรดดู แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, เชื้อเพลิงแห่งความตาย: เหตุใดความคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลอย่างเต็มที่และเสมอภาค, 13 พฤศจิกายน 2566, https://www.amnesty.org/en/documents/pol30/7382/2023/en/

[10] COP30 บราซิล “ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ประธานาธิบดีลูลาประกาศว่า การประชุม COP30 จะเป็น “การประชุม COP เพื่อความจริง””, 24 กันยายน 2568, https://cop30.br/en/news-about-cop30/at-the-united-nations-general-assembly-president-lula-declares-cop30-will-be-the-cop-of-truth

[11] องค์กรนักวิทยาศาสตร์เพื่อความรับผิดชอบระดับโลก และ ศูนย์ข้อมูลความขัดแย้งและสิ่งแวดล้อม, “คาดการณ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับโลกของกองทัพ”, พฤศจิกายน 2565, https://www.sgr.org.uk/publications/estimating-military-s-global-greenhouse-gas-emissions

[12] องค์กรนักวิทยาศาสตร์เพื่อความรับผิดชอบระดับโลก, “กองทัพส่วนใหญ่รายงานปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์น้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์”, 18

พวกเขา รวมทั้งสิทธิที่จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด มีสุขอนามัย และยั่งยืน ดังที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลสามารถเก็บข้อมูลได้ในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งยูเครน[13] และเขตยึดครองปาเลสไตน์

ตัวอย่างเช่น แม้จะมีการตกลงหยุดยิงที่เปราะบางในกาซา ซึ่งเริ่มต้นไม่นานก่อนการประชุม COP30 และส่งผลให้กลุ่มฮามาสส่งตัวประกันชาวอิสราเอล ทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่และเสียชีวิตแล้วกลับคืนมา และการปล่อยตัวชาวปาเลสไตน์หลายร้อยคนซึ่งถูกคุมขังโดยอิสราเอล แต่การโจมตีทำร้ายของอิสราเอลต่อชาวปาเลสไตน์ในกาซา ซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจยึดครองของตน[14] ยังคงเกิดขึ้นต่อไป รวมทั้งการทำลายบ้านเรือน ระบบเกษตรกรรม โครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำ โรงพยาบาล และเครือข่ายด้านพลังงาน และยังคงเป็นการละเมิดที่ร้ายแรงสุดครั้งหนึ่งต่อกฎหมายระหว่างประเทศในศตวรรษที่ 21 กาซาถูกเปลี่ยนให้เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัย อิสราเอลยังคงปฏิเสธไม่ให้ชาวปาเลสไตน์ได้รับความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่จำเป็นช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา อิสราเอลยังเพิ่มปฏิบัติการโจมตีชาวปาเลสไตน์ในเขตเวสต์แบงก์ที่ถูกยึดครอง

ดังที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลและหน่วยงานอื่น ๆ ได้บันทึกข้อมูล ปฏิบัติการเหล่านี้ถือว่าเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ ในรูปของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และการแบ่งแยกด้านเชื้อชาติ[15] โดยมีการละเมิดอย่างเป็นระบบต่อสิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิด้านสุขภาพ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย สุขอนามัย การศึกษา และสิทธิที่จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด มีสุขอนามัย และยั่งยืน

ความล้มเหลวในการป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวปาเลสไตน์ ซึ่งเกิดขึ้นต่อหน้าสาธารณชนและสื่อทั่วโลก และมีส่วนเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับสภาพภูมิอากาศและความอยุติธรรมในรูปแบบอื่น ๆ และหน่วยงานต่าง ๆ จะต้องใช้อิทธิพลทั้งหลายที่มีอยู่ในโอกาสที่เป็นไปได้ เพื่อช่วยให้ประชาชนชาวปาเลสไตน์สามารถมีชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ข้อเสนอแนะ:

- ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรดำเนินงาน เพื่อประกันให้เกิดความโปร่งใสมากขึ้นเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เป็นผลมาจากปฏิบัติการทางทหารและสงคราม รวมทั้งการกำหนดให้ต้องรายงานข้อมูลที่ครอบคลุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามอนุสัญญา UNFCCC และการดำเนินงานอย่างจริงจังเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเนื่องจากการทหาร ซึ่งพวกเขามีส่วนรับผิดชอบ

- รัฐทุกแห่งจะต้องดำเนินการเพื่อกดดันให้อิสราเอล ยุติการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวปาเลสไตน์ในกาซา รวมทั้งให้ยุติการจัดส่งอาวุธใด ๆ ให้กับอิสราเอล และการกดดันให้อิสราเอลยุติการปิดล้อมกาซา และยกเลิกข้อห้ามต่อการนำเข้าสิ่งของที่จำเป็นกับชีวิต รวมทั้งวัสดุที่ใช้ก่อสร้างที่พักอาศัย อาหารที่มีโภชนาการ และความช่วยเหลือทางการแพทย์ และให้ยุติการยึดครองอย่างต่อเนื่องเหนือดินแดนของชาวปาเลสไตน์ และให้ยกเลิกระบบการแบ่งแยกและกดขี่ต่อชาวปาเลสไตน์ตลอดทั้งในดินแดนของอิสราเอลและเขตยึดครองปาเลสไตน์

ผลกระทบของความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศที่มีต่อการเจรจา

พฤศจิกายน 2568, https://www.sgr.org.uk/resources/most-militaries-report-less-10-percent-their-carbon-footprint

[13] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, สถานะของสิทธิมนุษยชนโลก, เมษายน 2568, น. 379 https://www.amnesty.org/en/documents/pol10/8515/2025/en/

[14] โปรดดู แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “การยึดครองดินแดนปาเลสไตน์ของอิสราเอล”, https://www.amnesty.org/en/projects/israels-occupation-of-palestinian-territory/

[15] โปรดดู ตัวอย่างเช่น แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, อิสราเอล/เขตยึดครองปาเลสไตน์: ‘คุณรู้สึกเหมือนไม่ใช่มนุษย์’: การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของอิสราเอลต่อชาวปาเลสไตน์ในกาซา, 5 ธันวาคม 2567, Index: MDE 15/8668/2024, https://www.amnesty.org/en/documents/mde15/8668/2024/en/ และระบบการแบ่งแยกเชื้อชาติต่อชาวปาเลสไตน์: ระบบการปกครองที่โหดร้ายและอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ, 1 กุมภาพันธ์ 2565, Index: MDE 15/5141/2022, https://www.amnesty.org/en/documents/mde15/5141/2022/en/

ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2568 ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้แผยแพร่ความเห็นเชิงคำปรึกษาครั้งประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพันธกรณีของรัฐ ท่ามกลางวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศ[16] เป็นการยืนยันและตอกย้ำพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนและกฎหมายในประเด็นนี้[17] โดยศาลยืนยันว่า รัฐมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบสภาพภูมิอากาศ และองค์ประกอบอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อม และต้องประกันให้มีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ปลอดพ้นจากผลกระทบร้ายแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการจัดให้มีระบบการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยหน้าที่เหล่านี้มีที่มาจากกฎหมายระหว่างประเทศฉบับต่าง ๆ รวมทั้งกฎบัตรสหประชาชาติ อนุสัญญา UNFCCC ความตกลงปารีส กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศฉบับนี้ยืนยันว่า รัฐต้องปฏิบัติด้วยความตั้งใจสูงสุดที่จะควบคุมภาวะโลกร้อนไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียส และการไม่ดำเนินงานให้เกิดมาตรการบรรเทาผลกระทบและการปรับตัวที่เป็นผล รวมทั้งการที่ยังคงผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิลต่อไป การที่ยังคงให้ประทานบัตร หรือยังคงอุดหนุนต้นทุนของอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิลต่อไป อาจถือได้ว่าเป็น “การกระทำความผิดระหว่างประเทศ” ซึ่งย่อมทำให้เกิดความรับผิดชอบทางกฎหมาย และส่งผลให้เกิดพันธกรณีที่จะต้องมีการชดใช้ ความเห็นนี้เน้นย้ำถึงหลักการความเสมอภาค รวมทั้งความเสมอภาคระหว่างรุ่นคน รวมทั้งหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันและตามความสามารถ[18]

ทั้งยังเป็นที่ยอมรับว่า วิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดผลกระทบเป็นสัดส่วนค่อนข้างมากต่อประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก รวมทั้งต่อบุคคลและกลุ่มในสถานการณ์ที่เปราะบาง ไม่ว่าจะเป็นชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ ผู้หญิง เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้เข้าเมือง ผู้พิการ และคนงานนอกระบบ เป็นเหตุให้รัฐต้องประกาศใช้แนวทางตามหลักการสิทธิเพื่อรับมือกับปัญหาเชิงทับซ้อน

รัฐบางแห่งปฏิเสธไม่เห็นชอบต่อการอ้างอิงถึงความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ในเนื้อหาของเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม COP30 บางส่วน แต่ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงที่ว่าพันธกรณีที่อ้างอิงถึงในความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ล้วนมีผลบังคับต่อรัฐต่าง ๆ หากรัฐไม่ดำเนินการให้นโยบาย แผนการ และการปฏิบัติของตนสอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ ก็อาจส่งผลให้ต้องถูกฟ้องคดีเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศและสิทธิมนุษยชนในอนาคต ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ:

- **รัฐทุกแห่งควรทบทวนปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ภูมิภาค และระหว่างประเทศของตน เพื่อประกันให้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และการเคารพ การคุ้มครอง และการปฏิบัติให้เป็นผลซึ่งพันธกรณีทั้งปวงที่ยืนยันว่าไว้โดยความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ**

การยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล
การเปลี่ยนผ่านพลังงานที่เป็นธรรม – ชัยชนะของภาคประชาสังคม

[16] ความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ: พันธกรณีของรัฐเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, 23 กรกฎาคม 2568, https://www.icj- cij.org/case/187

[17] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “คำวินิจฉัยครั้งสำคัญของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ สนับสนุนการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมและความรับผิด”, 23 กรกฎาคม 2568, https://www.amnesty.org/en/latest/news/2025/07/global-international-court-of-justices-landmark-opinion-bolsters-fight-for-climate-justice-and- accountability/

[18] หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันและตามความสามารถ ยอมรับว่าประเทศต่าง ๆ มีความรับผิดชอบและศักยภาพที่แตกต่างกันในการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยยอมรับถึงบทบาทในประวัติศาสตร์ของรัฐที่มีรายได้สูงที่มีต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับโลก และศักยภาพที่มากกว่าของรัฐเหล่านั้นในการบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และปรับตัวให้เข้ากับผลกระทบนั้น ทั้งยังเป็นเหตุผลสนับสนุนพันธกรณีให้รัฐเหล่านี้ต้องจัดให้มีการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล แม้จะเป็นเรื่องที่เร่งด่วนและจำเป็น แต่ก็ต้องทำในลักษณะที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งผู้ที่ต้องพึ่งพารายได้ที่มาจากอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิล คนที่อาศัยอยู่ใกล้กับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานหมุนเวียนในปัจจุบันหรือที่มีแผนก่อสร้างในอนาคต และบุคคลอื่น ๆ การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมและเสมอภาค จึงต้องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศ เพื่อนำไปสู่อนาคตที่ลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล

การลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (Defossilization): เป็นคำศัพท์ที่บัญญัติขึ้นในปี 2568 โดยผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อส่งสัญญาณถึงความจำเป็นที่จะต้องยุติวงจรชีวิตทั้งหมดของเชื้อเพลิงฟอสซิลอย่างเป็นธรรมและอย่างเท่าเทียม รวมทั้งการยุติการอุดหนุนต้นทุนของการผลิตพลาสติกและปิโตรเคมีและเชื้อเพลิงฟอสซิล ในการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลเช่นนี้ เราจำเป็นต้องยุติการรณรงค์ให้ข้อมูลเท็จของอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิล และการใช้ยุทธศาสตร์ทางกฎหมายเพื่อลดทอนความน่ากลัวของอันตรายจากเชื้อเพลิงฟอสซิล และเพื่อขัดขวางปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศด้วย[19]

ภาคประชาสังคมต่างร่วมมือกันรณรงค์ และกดดันให้จัดทำกลไกการเปลี่ยนผ่านพลังงานที่เป็นธรรมในที่ประชุม COP30 และให้มีข้อมติเกี่ยวกับแผนงานการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม เพื่อริเริ่มกระบวนการพัฒนากลไกดังกล่าว และเพื่อให้ความเห็นชอบต่อแนวทางการดำเนินงาน และกรอบเวลาในการดำเนินงานในที่ประชุม COP31 ซึ่งนับเป็นผลลัพธ์ในเชิงบวกมากสุดอย่างหนึ่งต่อสิทธิมนุษยชนจากการประชุม COP30 กลไกนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ “ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ความช่วยเหลือทางเทคนิค การสร้างเสริมศักยภาพ และการแบ่งปันองค์ความรู้ และการสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม เสมอภาค และมีส่วนร่วม”[20] ข้อมตินี้ยังยอมรับความสำคัญของแนวทางที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาจากล่างสู่บน พึ่งพาการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคมและจากทุกภาคส่วนในเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมตลอดทุกภาคส่วน และเพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาของรัฐเพื่อการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศของตนเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (บรรเทาผลกระทบ) และเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับอันตรายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (การปรับตัว) และเพื่อรับมือกับความสูญเสียและความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้[21] ผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับเชิญให้เสนอข้อมูลตามกระบวนการนี้ภายในวันที่ 15 มีนาคม 2569

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความตกลงเกี่ยวกับหลักการชี้นำเพื่อการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม ตามรายละเอียดในวรรค 12 ของข้อมติ เป็นเรื่องที่น่ายินดีอย่างยิ่ง โดยวรรค 12(h) ของข้อมติครอบคลุมความสำคัญของการประกันให้มีแนวทางที่นำไปสู่การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม “ที่ส่งเสริมและทำให้เป็นผลซึ่งสิทธิมนุษยชนและสิทธิด้านแรงงาน สิทธิที่จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด มีสุขอนามัย และยั่งยืน สิทธิด้านสุขภาพ สิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง คนเชื้อสายแอฟริกัน ชุมชนในท้องถิ่น ผู้เข้าเมือง เด็ก คนพิการ และคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง และสิทธิด้านการพัฒนา รวมทั้งความเท่าเทียมระหว่างเพศ การสร้างความเข้มแข็งให้ผู้หญิง และความเสมอภาคระหว่างรุ่นคน” วรรค 12(i) ยังเน้นถึงความสำคัญของความยินยอมที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้าและเป็นอิสระสำหรับชนเผ่าพื้นเมือง และประกันว่าแนวทางที่นำไปสู่การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม จะต้อง “เคารพและส่งเสริมสิทธิแบบกลุ่มและบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากลของชนเผ่าพื้นเมือง ... สอดคล้องตามกฎบัตรและหลักการด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ” เนื้อหาส่วนอื่น ๆ ของหลักการนี้เน้นที่ความจำเป็นของการทำงานอย่าง

[19] คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, รายงาน – ความจำเป็นที่จะต้องลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในเศรษฐกิจ, 15 พฤษภาคม 2568, UN Doc. A/HRC/59/42, https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc5942-imperative- defossilizing-our-economies-report-special

[20] UNFCCC, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ แผนงานการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม, ข้อมติ -/CMA.7, วรรค 25, เพิ่งอ้าง

[21] UNFCCC, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ แผนงานการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม, ข้อมติ -/CMA.7, อารัมภบท, เพิ่งอ้าง

เหมาะสม การสานเสวนาทางสังคม ความคุ้มครองทางสังคม และการมีส่วนร่วมในวงกว้างอย่างจริงจัง และความสำคัญของการปรับตัว และความสามารถในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะการปรับตัวที่นำโดยท้องถิ่น

ข้อมตินี้ยังมีผลในเชิงบวก โดยเน้นถึงความสำคัญของความจำเป็นเร่งด่วนของ “แนวทางการดำเนินงาน”[22] สำหรับประเทศที่มีรายได้ต่ำเพื่อให้บรรลุการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม และเน้นย้ำถึงความสำคัญของความเสมอภาค รวมทั้งหลักการความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันและตามความสามารถ ในแง่ของการเงิน ข้อมตินี้เน้นย้ำความสำคัญของ “การพัฒนาการให้เงินช่วยเหลือในลักษณะที่เป็นเงินให้เปล่าและมีเงื่อนไขต่ำ และตราสารที่ไม่ใช่ตราสารหนี้” เพื่อสนับสนุนประเทศที่มีรายได้ต่ำ รวมทั้งในระหว่าง “การเปลี่ยนผ่านในลักษณะที่เป็นธรรมและเสมอภาค” ของประเทศเหล่านี้

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าเสียใจว่า ข้อมตินี้ไม่มีเนื้อหาที่อ้างอิงโดยตรงถึงเชื้อเพลิงฟอสซิล (เช่นเดียวกับข้อมติอื่น ๆ ทั้งหมดในการประชุม COP30) และเป็นที่น่าเสียใจว่า ไม่มีการให้ความเห็นชอบต่อเนื้อหาของร่างในฉบับแรก ซึ่งยอมรับ “ความเสี่ยงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการขยายผลห่วงโซ่อุปทานของเทคโนโลยีพลังงานสะอาด รวมทั้งความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการขุดเจาะและการแปรรูปแร่ที่สำคัญอย่างยิ่ง"[23] ทำให้เนื้อหาในส่วนนี้ไม่ปรากฏอยู่ในร่างฉบับสุดท้าย ตามงานวิจัยของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล รวมถึงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก[24] และฟิลิปปินส์[25] ซึ่งได้ชี้ว่า การขุดเจาะแร่ธาตุสำคัญมักมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชน ในขณะที่มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมแร่ธาตุสำคัญ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม โดยถือเป็นหัวใจของการตัดสินใจใด ๆ ที่เกี่ยวกับเหมืองแร่และโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม เหตุที่ข้ออ้างอิงตามข้อมตินี้เน้นย้ำว่า การขุดเจาะ การแปรรูป และการแต่งแร่ของแร่ธาตุที่สำคัญ ไม่เพียงมีความจำเป็นต่อการเปลี่ยนผ่านเท่านั้น หากยังต้องเกิดขึ้นในลักษณะที่เป็นธรรมและเสมอภาค ซึ่งไม่นำไปสู่อันตรายด้านสิทธิมนุษยชนที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนแนวหน้าที่ตั้งอยู่ใกล้กับเหมืองแร่และโรงแต่งแร่

ข้อเสนอแนะ:

- ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควร:

- **พัฒนากระบวนการดำเนินงานที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่านพลังงานที่เป็นธรรม พร้อมกับการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและเป็นผลของชนเผ่าพื้นเมือง และภาคประชาสังคมที่มีความหลากหลายมากสุด และให้รับรองกระบวนการดังกล่าวในที่ประชุม COP31 โดยมีความมุ่งหมายที่จะจัดทำกลไกการดำเนินงานในการประชุม COP32**
- **ประกันให้แนวทางที่นำไปสู่การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน โดยเป็นการพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของประชาชนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ จะเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs), แผนการปรับตัวระดับชาติ (แผนปฏิบัติการระดับชาติ) และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับต่ำ (LT-LEDS) ฉบับใหม่หรือฉบับแก้ไขทุกฉบับ**

- รัฐทุกแห่งควรประกันให้เกิดห่วงโซ่อุปทานของแร่ธาตุสำคัญที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่

---

[22] แนวทางการดำเนินงานตามอนุสัญญา UNFCCC รวมทั้งระบบการเงินเพื่อการบรรเทาผลกระทบและการปรับตัว เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนผ่านและการสร้างเสริมศักยภาพ. UNFCCC, ข้อ 9

[23]โปรดดู ตัวอย่างเช่น , UNFCCC, หมายเหตุอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับ CMA 7 วาระที่ 5: แผนงานการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เวอร์ชัน 17/11/2025 11:13, วรรค 12 (u) Option 1, ข้อมูลจาก https://unfccc.int/sites/default/files/resource/UAE_JTWP_cop30_0.pdf

[24] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงหรือดำเนินธุรกิจแบบเดิม? การไล่รื้อในเหมืองอุตสาหกรรมโคบอลต์และทองแดงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, https://www.amnesty.org/en/documents/afr62/7009/2023/en/

[25] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, แล้วเราจะได้อะไรกลับมา? การเติบโตของธุรกิจนิกเกิลในฟิลิปปินส์กระทบต่อสิทธิมนุษยชนอย่างไร, 9 มกราคม 2568, https://www.amnesty.org/en/documents/asa35/8607/2024/en/

พลังงานหมุนเวียน สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้โดยคณะผู้เชี่ยวชาญของเลขาธิการสหประชาชาติ[26] และของภาคประชาสังคมก่อนหน้านั้น[27]

การไม่จัดการกับช้างในห้อง – เชื้อเพลิงฟอสซิล

โครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิลบ่อนทำลายสิทธิมนุษยชน

ส่วนหนึ่งของการรณรงค์ระดับโลกอย่างต่อเนื่องของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล และองค์กรภาคี เพื่อให้เกิดการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลอย่างเต็มที่ รวดเร็ว เป็นธรรม และได้รับทุนสนับสนุน คือการเปิดตัวรายงานใหม่ที่สำคัญในระหว่างการประชุม COP30 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า โครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิลทำให้เกิดความเสี่ยงอย่างไรบ้างต่อสุขภาพ และการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วโลกอย่างน้อยสองพันล้านคน ซึ่งคิดเป็นประมาณหนึ่งในสี่ของประชากรโลก รายงานชื่อ ***การสูญพันธุ์เพราะการขุดเจาะ: เหตุใดวงจรชีวิตของเชื้อเพลิงฟอสซิลจึงคุกคามต่อชีวิต ธรรมชาติ และสิทธิมนุษยชน***[28] สะท้อนให้เห็นว่า วงจรชีวิตของเชื้อเพลิงฟอสซิลทั้งหมดทำลายระบบนิเวศตามธรรมชาติที่ไม่อาจทดแทนได้ และบั่นทอนสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้กับโครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิล มีการพิสูจน์แล้วว่าการอาศัยอยู่ใกล้กับโครงสร้างพื้นฐานด้านถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซ ทำให้เกิดความเสี่ยงมากขึ้นต่อมะเร็ง โรคหัวใจและหลอดเลือด ผลกระทบด้านลบต่ออนามัยเจริญพันธุ์ และ ผลกระทบด้านลบอื่น ๆ ต่อสุขภาพ รายงานนี้ยังเผยให้เห็นขอบเขตและความร้ายแรงของการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชน ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิล เพื่อชี้ให้เห็นขอบเขตของผลกระทบดังกล่าว แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ได้ทำงานเป็นภาคีกับหน่วยงาน Better Planet Laboratory (BPL) ที่มหาวิทยาลัยโคโลราโด โบลเดอร์ เพื่อจัดทำแผนที่เพื่อคาดการณ์ถึงขอบเขตของอันตรายระดับโลกเนื่องจากแหล่งผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิลทั้งในปัจจุบันและในอนาคต นับเป็นการทำงานอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

BPL จัดทำแผนที่ขอบเขตผลกระทบจากโครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิล โดยการนำข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งของโครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิลเท่าที่ทราบ ไปทับซ้อนกับข้อมูลการกระจายตัวประชากร ซึ่งเป็นชุดข้อมูลที่เป็นตัวชี้วัดของระบบนิเวศที่สำคัญอย่างยิ่ง รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรายวันทั่วโลก และข้อมูลเกี่ยวกับการถือครองที่ดินของชนเผ่าพื้นเมือง ทำให้พวกเขาพบว่ามีประชากรอย่างน้อยสองพันล้านคนที่อาศัยอยู่ในรัศมี 5 กม.ของโครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ยังดำเนินการผลิตอยู่ 18,000 แห่งตลอดทั้ง 170 ประเทศทั่วโลก ในจำนวนประชากรเหล่านี้ มีมากกว่า 520 ล้านคนที่เป็นเด็ก และอย่างน้อย 463 ล้านคนซึ่งอาศัยอยู่ในรัศมี 1 กม.ที่จะได้รับผลกระทบจากอันตรายด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่เพิ่มขึ้น ชนเผ่าพื้นเมืองยังมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบมากกว่า เนื่องจากกว่า 16% ของโครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิลทั่วโลกตั้งอยู่ในพื้นที่ของชนเผ่าพื้นเมือง และอย่างน้อย 32% ของแหล่งผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิลในปัจจุบัน ตั้งอยู่ทับซ้อนกับ ‘ระบบนิเวศที่สำคัญอย่างยิ่ง’ อย่างน้อยหนึ่งแห่ง[29]

ในขณะที่อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิลยังคงขยายตัวต่อไป ทำให้มีโครงสร้างพื้นฐานของเชื้อเพลิงฟอสซิลมากกว่า 3,500 แห่ง ทั้งที่ยังอยู่ในระดับของโครงการ อยู่ระหว่างการพัฒนา หรืออยู่ระหว่างการก่อสร้างทั่วโลก ตัวเลขของ BPL ชี้ว่าการขยายตัวเช่นนี้อาจทำให้ประชาชนอย่างน้อยอีก 135 ล้านคนต้องเสี่ยงภัย โดยเฉพาะจำนวนโครงการน้ำมัน

[26] คณะผู้เชี่ยวชาญของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยแร่ธาตุสำคัญ สำหรับการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน การจัดหาทรัพยากรเพื่อการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน: หลักการชี้นำการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การจัดหาทรัพยากรที่เท่าเทียมและยุติธรรมเพื่อการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน, 11 กันยายน 2567, https://www.un.org/en/climatechange/critical- minerals

[27] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง: หลักการสำหรับธุรกิจและภาครัฐในห่วงโซ่คุณค่าของแบตเตอรี่ (ปรับปรุงแก้ไขเดือนตุลาคม 2565), 4 กุมภาพันธ์ 2564, Index Number: ACT 30/3544/2021, https://www.amnesty.org/en/documents/ACT30/3544/2021/en/

[28] ข้อมูลจาก https://www.amnesty.org/en/documents/pol30/0438/2025/en/

[29] ข้อค้นพบของ BPL มีแนวโน้มจะเป็นการคาดการณ์ผลกระทบระดับโลกต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากมีการบันทึกข้อมูลที่แตกต่างกันเกี่ยวกับโครงการเชื้อเพลิงฟอสซิล และมีข้อมูลสำมะโนประชากรที่จำกัดในประเทศต่าง ๆ

และก๊าซที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในทั่วทุกทวีป ในขณะที่โครงการโรงงานถ่านหินและเหมืองแร่ส่วนใหญ่จะเพิ่มขึ้นในจีนและอินเดีย

รายงานนี้ยังจัดทำขึ้นจากงานวิจัยเชิงคุณภาพในเชิงลึก โดยเป็นการทำงานร่วมกับคลินิกสิทธิมนุษยชนสมิธแฟมิลี่ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย และประกอบด้วยการสัมภาษณ์บุคคลกว่า 90 คน รวมทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากชุมชนประมงพื้นบ้านในบราซิล (อ่าวกัวนาบารา) นักปกป้องที่ดินชนเผ่าพื้นเมืองในแคนาดา (ดินแดนเวทซูเวทเทน) และชุมชนชายฝั่งในเซเนกัล (สามเหลี่ยมปากแม่น้ำซาลูม) นักวิชาการ นักข่าว องค์กรภาคประชาสังคม และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ทั้งยังใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลแบบเปิดและการสำรวจระยะไกล (remote sensing) เพื่อตรวจสอบข้อค้นพบเกี่ยวกับภาพถ่าย ทั้งยังได้รับประโยชน์จากผลลัพธ์และข้อสรุปของงานวิจัยก่อนหน้านี้และการรณรงค์อย่างต่อเนื่องของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ที่รณรงค์ต่อต้านบริษัทน้ำมันและก๊าซยักษ์ใหญ่ในเอกวาดอร์ โคลอมเบีย และไนจีเรีย

งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นแนวทางที่โครงการเชื้อเพลิงฟอสซิล มีส่วนสนับสนุนแบบแผนการกีดกันอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการลิดรอนสิทธิของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชนที่ต่อสู้กับโครงสร้างพื้นฐานที่ก่อมลพิษ และในบางกรณี มีการดำเนินงานโดยตรงเพื่อปิดปาก ข่มขู่ หรือใช้ความรุนแรงด้วย เป็นการเสนอหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นให้รัฐและบรรษัทจะต้องลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในระบบเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้เพื่อบรรเทาผลกระทบที่เลวร้ายสุดของวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศที่มีต่อการเข้าถึงสิทธิมนุษยชน ทั้งยังสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงคำโกหกที่ผลักดันมาหลายทศวรรษโดยอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิลและรัฐที่ให้ความสนับสนุน ซึ่งพวกเขาอ้างว่าในการพัฒนามนุษย์ เราจำเป็นต้องใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล งานวิจัยของแอมเนสตี้เน้นให้เห็นว่า การปฏิบัติแบบพหุภาคีเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ปลอดจากผลกระทบของวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศและโครงสร้างพื้นฐานที่ก่อมลพิษ ตระหนักว่าเศรษฐกิจเชื้อเพลิงฟอสซิลได้ขยายตัวไปในระดับโลกมากขึ้น และข้อเท็จจริงที่ว่า บรรยากาศ ชีวมณฑล และมหาสมุทรเป็นสาธารณสมบัติของโลก

รัฐที่เข้าร่วมในการประชุม COP30 มีหลักฐานมากมายเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการดำเนินงานของรัฐเพื่อควบคุมภาวะโลกร้อนให้อยู่ในเป้าหมายที่ 1.5 องศาเซลเซียส มีเพียง 66 รัฐที่ครอบคลุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพียง 30% เท่านั้น ที่ได้ส่งเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดฉบับใหม่หลังมีขยายเวลาจัดส่งออกไปจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2568 ตามรายละเอียดในรายงานสังเคราะห์เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ซึ่งคาดการณ์เช่นกันว่า เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดไม่สอดคล้องกับแนวโน้มการควบคุมการเพิ่มอุณหภูมิโลกในระดับ 1.5 องศาเซลเซียส[30]รายงานช่องว่างของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกปี 2568 ของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP)[31] ที่มีการเผยแพร่ก่อนการประชุม COP30 ยืนยันว่า หากมีการดำเนินงานตามพันธกิจที่ประกาศไว้ทั้งปวง อุณหภูมิโลกมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในระดับ 2.3-2.5 องศาเซลเซียส แต่หากมีการดำเนินงานตามนโยบายในปัจจุบัน อุณหภูมิโลกอาจเพิ่มขึ้นในระดับ 2.8 องศาเซลเซียส ซึ่งแทบไม่ต่ำกว่าปีที่แล้วเลย ทั้งยังมีการเตือนว่า การถอนตัวจากการเป็นสมาชิกความตกลงปารีสตามที่ประกาศไว้ของสหรัฐฯ จะส่งผลให้สูญเสียโอกาสที่จะลดอุณหภูมิโลกลง 0.1องศาเซลเซียส[32] ด้วยเหตุดังกล่าว รายงานช่องว่างของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้เน้นย้ำว่า “เมื่อคำนึงถึงสัดส่วนการลดอุณหภูมิโลกที่จำเป็น ระยะเวลาอันสั้นที่ต้องทำให้สำเร็จ และบรรยากาศทางการ

[30] ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2569, รัฐภาคี 133 ประเทศซึ่งปล่อยก๊าซเรือนกระจก 78% ได้ส่งมอบเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดฉบับใหม่แล้ว ตามข้อมูลของ Climate Watch, NDC Tracker, https://www.climatewatchdata.org/ndc-tracker

[31] UNEP, ช่องว่างของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รายงาน 2568: พลาดเป้าหมาย, 4 พฤศจิกายน 2568, https://www.unep.org/resources/emissions-gap-report-2025

[32] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “การถอนตัวของสหรัฐฯ จากความตกลงปารีสว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจกระตุ้นให้เกิด "การแข่งขันอย่างรุนแรง"”, 27 มกราคม 2569, https://www.amnesty.org/en/latest/news/2026/01/global-us-withdrawal-from-landmark-paris-climate-agreement-threatens-a-race-to-the-bottom/

เมืองที่ท้าทาย มีแนวโน้มว่าอุณหภูมิโลกจะสูงขึ้นกว่า 1.5 องศาเซลเซียส โดยน่าจะเกิดขึ้นภายในทศวรรษหน้า” และจำเป็นต้องมีการดำเนินงานให้มากสุดเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกเช่นนี้ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถรักษาการเพิ่มอุณหภูมิโลกที่ 1.5 องศาเซลเซียสเอาไว้ได้ภายในศตวรรษนี้

นับเป็นครั้งแรกในการลงมติในที่ประชุม COP ที่รัฐต่าง ๆ ยอมรับว่ามีความเสี่ยงที่อุณหภูมิโลกจะ เพิ่มเกินกว่า 1.5 องศาเซลเซียส และความจำเป็นที่จะต้องจำกัดความร้ายแรงและระยะเวลาการเพิ่มของอุณหภูมิโลก ประการสุดท้าย แม้ว่าหลายประเทศได้กำหนดเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับปี 2573, 2578 และเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ การประชุม COP30 ก็แทบไม่ได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงเนื้อหาของยุทธศาสตร์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระยะยาว ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นเพื่อบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระยะสั้น

อีกครั้งหนึ่งที่แม้จะมีหลักฐานมากมายว่า ช้างในห้องในที่ประชุมเพื่ออภิปรายถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องป้องกัน แก้ไข และรับมือกับอันตรายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ก็คือเชื้อเพลิงฟอสซิล แต่รัฐบางแห่ง รวมทั้งซาอุดิอาระเบียและรัสเซีย ก็ยังคงใช้ความพยายามอย่างยิ่งยวดตลอดทั้งกระบวนการเจรจาทั้งหมด ที่จะขัดขวางไม่ให้มีการกล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลที่เป็นธรรมและเสมอภาค ไม่แม้แต่จะเอ่ยถึงชื่อของคำว่า เชื้อเพลิงฟอสซิล ด้วยซ้ำ

การรณรงค์ *โกลบอล มูชิราว* [33] จากการผลักดันของประธานที่ประชุมเพื่อแก้ปัญหาที่ท้าทายสี่ประการ ก็ไม่ได้ถูกบรรจุในวาระการประชุมอื่น ๆ มีเพียงการกล่าวถึงแบบกว้าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นนี้ โดยการอ้างอิงถึงข้อมติในการประชุม COP28 เกี่ยวกับผลลัพธ์ของการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก (Global Stocktake - GST)[34] ซึ่งครอบคลุมถึงพันธกิจที่จะ “เปลี่ยนผ่าน” จากเชื้อเพลิงฟอสซิล (แม้ว่าพันธกิจนั้นจะเต็มไปด้วยช่องโหว่มากมายก็ตาม)[35] ข้อมตินี้แทบไม่ได้กล่าวถึงความทะเยอทะยานของแผนปฏิบัติการเพื่อความเท่าเทียมทางเพศ ที่จะนำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งมีการเสนอผ่านรายงานสังเคราะห์เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ข้อเสนอนี้เพียงแต่ประกาศถึงมาตรการที่เสนอโดยประธานสองข้อ ซึ่งแทบไม่มีรายละเอียดใด ๆ มีการเปิดตัวโครงการเร่งรัดการดำเนินงานระดับโลก ซึ่งมีเป้าหมายที่จะ “เร่งรัดการดำเนินงานตามความตกลงปารีสในทุกภาคส่วน เพื่อรักษาการเพิ่มของอุณหภูมิโลกให้อยู่ในระดับ 1.5 องศาเซลเซียส” และ “พันธกิจเบเล็งเพื่อไปสู่ 1.5” ที่มีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนความทะเยอทะยานและช่วยให้ประเทศต่างๆ ดำเนินงานตามแผน NCD และแผนปฏิบัติการระดับชาติ[36]

ในเดือนมกราคม 2569 ประธานการประชุม COP30 ระบุว่า แผนงานทั้งสองฉบับนี้ “ได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแพลตฟอร์มเชิงเทคนิคที่จะกระตุ้นให้ประเทศต่าง ๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ไม่ใช่รัฐ ที่จะดำเนินงานตามแผนระดับชาติและระหว่างประเทศ” เพื่อให้เกิดผลตามเนื้อหาในวรรคที่เกี่ยวข้องของการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก[37] เขาได้ย้ำว่า เราไม่ควรดำเนินงานการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานและการใช้ประโยชน์ในที่ดินแยกต่างหากจากงานอื่น แต่ควรถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนผ่านที่เป็นระบบทางกฎหมายและเศรษฐกิจ และควรมุ่งแก้ปัญหา “ความยากจน ความหิวโหย และความไม่เท่าเทียมกัน การสร้างงานและรายได้ และประกันการเข้าถึงพลังงาน ความมั่นคง และการมีราคาเหมาะสม รวมทั้งในส่วนของแร่ที่สำคัญและการลงทุนขนาดใหญ่ด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล” เขาเสนอภาพของ

---

[33] UNFCCC, Global Mutirão: รวมพลังมนุษยชาติในการระดมพลทั่วโลกเพื่อต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, เพิ่งอ้าง

[34] UNFCCC, ข้อมติ 1/CMA.5: ผลลัพธ์จากการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกครั้งที่หนึ่ง, UN Doc. FCCC/PA/CMA/2023/16/Add.1, 15 มีนาคม 2567, in https://unfccc.int/documents/637073

[35] สำหรับการวิเคราะห์ช่องว่างของข้อมติเกี่ยวกับการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก โปรดดู แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ข้อเสนอแนะสำหรับรัฐภาคีของอนุสัญญา UNFCCC ว่าด้วยปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศที่สอดคล้องกับสิทธิมนุษยชนในปี 2567, Index: IOR 40/8627/2024, 23 ตุลาคม 2567, https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/8627/2024/en/

[36] UNFCCC, Global Mutirão: รวมพลังมนุษยชาติในการระดมพลทั่วโลกเพื่อต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, เพิ่งอ้าง, วรรค 41-42

[37] ย่อหน้าเหล่านี้เกี่ยวข้องกับพันธกิจที่จะเปลี่ยนผ่านจากเชื้อเพลิงฟอสซิล (วรรค 28) และการแก้ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าและความเสื่อมโทรมของป่าไม้ และมาตรการในการสนับสนุนการดำเนินงานเช่นนั้น (วรรค 33 และ 34). UNFCCC, ข้อมติ 1/CMA.5: ผลลัพธ์จากการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกครั้งที่หนึ่ง, อ้างแล้ว

แผนงานซึ่งมี “เครื่องมือที่ใช้เพื่อนำทางเพื่อการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน การใช้ประโยชน์จากที่ดินและการเงินที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในลักษณะที่เป็นธรรม มีระเบียบ และเสมอภาค”[38]

ข้อมติที่อ่อนแอเกี่ยวกับการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก ยังถือเป็นการพลาดโอกาสที่จะทำให้เกิดความก้าวหน้าของพันธกิจต่อการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก ที่มุ่งจะ “เปลี่ยนผ่านจาก” เชื้อเพลิงฟอสซิล สุดท้ายมีการตกลงกันได้ในการประชุม COP30 ที่จะจัดการสานเสวนาที่ล่าช้ากว่ากำหนดของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นไปตามข้อมติเกี่ยวกับการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกในที่ประชุม COP28 เพื่อติดตามการดำเนินงานของการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก โดยจะมีการสานเสวนาสองครั้งในระหว่างการประชุมสภาพภูมิอากาศในเดือนมิถุนายน ปี 2569 และ 2570[39] และจะจบการสานเสวนาของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยการประชุมโต๊ะกลมระดับสูงของรัฐมนตรีในปี 2570 การลงมติขั้นสุดท้ายคาดว่าจะครอบคลุมบริบทโดยรวมของการสานเสวนา โดยเฉพาะการเน้นที่ระบบการเงิน ซึ่งเป็นประเด็นที่มีข้อถกเถียงอย่างมากนับแต่มีการรับรองผลลัพธ์จากการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก การสานเสวนาของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์จะส่งผลให้มีการจัดทำรายงานสองฉบับ โดยไม่มีการติดตามข้อมูลเพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญ

แนวทางการดำเนินงานสำหรับการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกครั้งต่อไป (GST2) มีกำหนดต้องจัดทำให้แล้วเสร็จในปี 2571 ซึ่งก็มีเนื้อหาอ่อนเกินไป และควรทำให้เข้มแข็งมากขึ้น การทบทวน GST ครั้งที่สอง ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ ใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงควรมีการจัดทำเนื้อหาที่สอดคล้องกับรายงานการประเมินทางวิทยาศาสตร์ที่จัดทำโดยคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฉบับที่ 7 (IPCC 7th Assessment Reports) ทั้งนี้เพื่อให้สะท้อนถึงวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศที่ดีสุดและมีเนื้อหาทันสมัยสุด ทั้งยังควรมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับการดำเนินงานตามเป้าหมายของการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้ประโยชน์จากข้อค้นพบจากการทบทวนทุกสองปีของความก้าวหน้าของการกำหนดเป้าหมายใหม่ทางการเงิน (NCQG Progress Review) ของคณะกรรมการถาวรด้านการเงิน ทั้งยังต้องยึดถือสิทธิมนุษยชนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม ใช้แนวทางการทำงานที่เน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม ให้แยกการพิจารณาความสูญเสียและความเสียหายออกจากการปรับตัว ทั้งยังจะต้องประกันให้เกิดกระบวนการที่เป็นเอกภาพเพื่อช่วยให้การทบทวนในแต่ละขั้นตอนจะได้รับประโยชน์จากการทบทวนก่อนหน้านั้น ทั้งยังควรหลีกเลี่ยงการพึ่งพาเทคโนโลยีที่มีความเสี่ยงและยังไม่ได้รับการพิสูจน์ และต้องมีจุดยืนที่เข้มแข็งในแง่ของผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้อิทธิพลที่ไม่เหมาะสมจากอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิล

ข้อเสนอแนะ

- รัฐภาคีทุกแห่งต้องเสนอและดำเนินงานตามเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน โดยสอดคล้องกับเป้าหมายควบคุมอุณหภูมิโลกที่ 1.5 องศาเซลเซียส และให้มีการทบทวนเป้าหมายนั้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สอดคล้องตามความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

- **ประกันว่า เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดฉบับใหม่และฉบับแก้ไขทุกฉบับ จะถูกกำหนดจากแนวทางการทำงานที่เน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม และแนวทางการทำงานที่เน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมและเสมอภาคจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ครอบคลุมการบรรเทาผลกระทบ การปรับตัว และแนวทางรับมือกับความ**

[38] การประชุม COP30 บราซิล “จดหมายฉบับที่ 12 จากประธาน”, 27 มกราคม 2569, https://cop30.br/en/brazilian-presidency/letters-from-the-president/twelfth- letter-from-the-president

[39] การประชุมสมัยที่ 64 และ 66 ของ Subsidiary Bodies, SB64 และ SB66

สูญเสียและความเสียหาย

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายยังควร:

- **สนับสนุนและส่งเสริมมาตรการสองประการจากการประชุม COP30 ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับเป้าหมายเพิ่มขึ้น และเพื่อควบคุมการเพิ่มของอุณหภูมิโลกให้อยู่ในระดับ 1.5 องศาเซลเซียส**
- **ประกันว่าจะมีการสานเสวนาของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ในลักษณะที่ส่งเสริมความร่วมมืออย่างเสมอภาคและเป็นผล เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของภาคประชาสังคมและชนเผ่าพื้นเมือง ทั้งนี้รวมถึงการจัดส่งรายงานตามอนุสัญญา UNFCCC ซึ่งเป็นเป้าหมายตามข้อมติเกี่ยวกับการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกจากการประชุม COP30**
- **ส่งเสริมแนวทางการดำเนินงานเพื่อการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกครั้งที่ 2 (GST2) เพื่อประกันให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งและจริงจัง รวมทั้งโดยผ่านการจัดสมัชชาประชาชน GST ระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นการร่วมจัดโดยภาคประชาสังคมและชนเผ่าพื้นเมือง การใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ที่ดีสุดที่มีอยู่ โดยเฉพาะรายงานการประเมินทางวิทยาศาสตร์ที่จัดทำโดยคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฉบับที่ 7 ความสอดคล้องกับเป้าหมายของการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การพิจารณาความสูญเสียและความเสียหายแยกจากการปรับตัว และการส่งเสริมการยอมรับบทบาทและการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม**

หันไปใช้มาตรการคู่ขนาน

แม้ว่าจะมีการแสดงความปรารถนาอย่างชัดเจนจากประธานาธิบดีลูลาของบราซิล และอีกประมาณ 80 ประเทศที่จะเสนอให้แผนการดำเนินงานเพื่อการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ถูกบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของผลลัพธ์ของการประชุม COP30 แต่การคัดค้านอย่างรุนแรงจากกลุ่มประเทศต่าง ๆ ส่งผลให้อนุสัญญา UNFCCC ไม่อาจเป็นเวทีสำหรับการอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการที่จำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้นี้ได้อีกครั้ง ส่งผลให้รัฐต่าง ๆ ที่ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนของการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และความจำเป็นของความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อทำให้สิ่งนี้เป็นจริงขึ้นมา ต้องหันมาเน้นที่การทำงานตามมาตรการคู่ขนานมากขึ้นเรื่อย ๆ

ด้วยเหตุดังกล่าว แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลจึงยินดีที่ในระหว่างการประชุม COP30[40] กัมพูชาได้ประกาศเห็นชอบต่อสนธิสัญญายุติการขยายการสำรวจและผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิล (FFNPTI)[41] นับเป็นรัฐบาลลำดับที่ 18 ที่ดำเนินการเช่นนี้ เช่นเดียวกับรัฐบาลระดับภูมิภาค เมือง และองค์กรต่าง ๆ อีกมากมาย รวมทั้งแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล[42] มาตรการเหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อเร่งการเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานหมุนเวียนสำหรับทุกคน ยุติการขยายตัวของการใช้ถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซ และยุติการผลิตที่มีอยู่อย่างเสมอภาค เพื่อรักษาภาวะโลกร้อนให้อยู่ในระดับ 1.5 องศาเซลเซียสเหนือระดับก่อนยุคอุตสาหกรรม ซึ่งความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้ยืนยันอีกครั้งว่า เป็นเป้าหมายตามกฎหมายที่รัฐทุกแห่งต้องลงมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันและตามความสามารถ (CBDR-RC)

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังชื่นชมกับความเป็นผู้นำด้านสภาพภูมิอากาศของโคลอมเบีย ซึ่งได้ให้การสนับสนุน

[40] สนธิสัญญายุติการขยายการสำรวจและผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิล, “กัมพูชาเข้าร่วมเป็นภาคีสนธิสัญญาเชื้อเพลิงฟอสซิลในฐานะรัฐชาติลำดับที่ 18 ในการประชุม COP30”, 17 พฤศจิกายน 2568, https://fossilfueltreaty.org/cambodia

[41] สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ FFNPTI, โปรดดู: https://fossilfueltreaty.org

[42] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “การยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลอย่างเร่งด่วนจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อคุ้มครองสิทธิ”, 4 เมษายน 2565, https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/5405/2022/en/

สนธิสัญญา FFNPTI โดยนับเป็นรัฐเดียวในกลุ่มประเทศผู้ผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ทำเช่นนั้นจนถึงปัจจุบัน ในช่วงเริ่มต้นการประชุม COP30 โคลอมเบียประกาศว่า ได้ประกาศให้ "พื้นที่ป่าแอมะซอนทั้งหมดเป็นเขตสงวนทรัพยากรธรรมชาติหมุนเวียน โดยห้ามการทำเหมืองขนาดใหญ่และการขุดเจาะไฮโดรคาร์บอนใหม่ ๆ อย่างเป็นทางการ"[43] ในสัปดาห์ที่สอง ยังมีการประกาศว่า จะมีการจัดการประชุมนานาชาติครั้งแรกเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ที่เมืองซานตามาร์ตา โคลอมเบีย ในวันที่ 28-29 เมษายน 2569 โดยมีเนเธอร์แลนด์เป็นเจ้าภาพร่วม[44] และในวันถัดมา กลุ่ม 24 ประเทศรวมถึงโคลอมเบีย ก็ได้ลงนามในปฏิญญาเบเล็งเพื่อการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมจากเชื้อเพลิงฟอสซิล[45] ข้อเรียกร้องในปฏิญญารวมถึงแผนงานสำหรับการเปลี่ยนผ่าน การเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียนและประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การสนับสนุนแรงงานและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ การปฏิรูปโครงสร้างทางการเงินระดับโลก และการยุติเงินอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ไร้ประสิทธิภาพ

หลังจากต้องเผชิญกับการต่อต้านอย่างไม่ยอมอ่อนข้อจากบางรัฐ ประธานการประชุม COP30 จึงประกาศว่า บราซิลจะใช้เวลาที่เหลืออยู่ในการดำรงตำแหน่งประธาน ร่วมมือกับประเทศที่สนับสนุนแนวคิดนี้ เพื่อพัฒนาแผนการดำเนินงานไปสู่การยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล เขาเน้นย้ำว่ากระบวนการดังกล่าว ซึ่งยังไม่ได้ประกาศอย่างเป็นทางการ จะได้รับประโยชน์จากการประชุมที่จะจัดขึ้นในโคลอมเบียในเดือนเมษายน ปี 2569 เขายังประกาศแผนการดำเนินงานอีกฉบับเพื่อหยุดยั้งและพลิกกลับสถานการณ์การตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งแผนงานนี้ก็ยังไม่ได้รับฉันทามติภายในกระบวนการ COP เช่นกัน[46]

ข้อเสนอแนะ

- ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควร:

- **สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนงานสองฉบับเพื่อยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และการตัดไม้ทำลายป่า ประกันว่าการพัฒนาพื้นที่เหล่านั้นจะเกิดขึ้นโดยมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของประชาชน ชนเผ่าพื้นเมือง และชุมชนท้องถิ่นผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่แนวหน้าที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศ;**
- **เข้าร่วม กลุ่มพันธมิตรไปให้พ้นจากน้ำมันและก๊าซ (Beyond Oil and Gas Alliance[47]และให้ความเห็นชอบกับมาตรการตามสนธิสัญญายุติการขยายการสำรวจและผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิล**

- รัฐทุกแห่งที่การเข้าร่วมการประชุมนานาชาติครั้งแรกเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมจากเชื้อเพลิงฟอสซิลในโคลอมเบียเมื่อเดือนเมษายน ควรเห็นชอบกับแผนงานที่ทะเยอทะยานที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนเพื่อยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลที่เป็นธรรมและเสมอภาคตลอดทุกภาคส่วน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

- **โคลอมเบียและเนเธอร์แลนด์ต้องประกันว่า ชนเผ่าพื้นเมืองและภาคประชาสังคม รวมทั้งตัวแทนจากสหภาพแรงงาน ผู้หญิงและเด็กผู้หญิง เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และคนเชื้อสายแอฟริกัน จะสามารถมีส่วนร่วมอย่างมีเป็นผลและจริงจังในการอภิปรายครั้งนี้ได้**

---

[43] รัฐบาลโคลอมเบีย กระทรวงสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน, "โคลอมเบียเป็นประเทศแรกที่ประกาศให้ป่าแอมะซอนเป็นเขตปลอดจากการทำเหมืองขนาดใหญ่ และการขุดเจาะไฮโดรคาร์บอน", 13 พฤศจิกายน 2568, https://www.minambiente.gov.co/colombia-primer-pais-en-declarar-la-amazonia-como- zona-libre-de-gran-mineria-e-hidrocarburos/

[44] UNFCCC," การแถลงข่าว: โคลอมเบีย: สร้างแรงผลักดันเพื่อการเปลี่ยนผ่านจากเชื้อเพลิงฟอสซิล - ปฏิญญาเบเล็งและการประชุมโคลอมเบีย", 20 พฤศจิกายน 2568, https://unfccc.int/event/colombia-building-momentum-for-the-transition-away-from-fossil-fuels-belem- declaration-colombia

[45] สามารถดูเนื้อหาของปฏิญญาได้ที่: https://porelclima.org/images/2025/Belem_documentos/COP30_BELEM-DECLARATION-TAFF.pdf

[46] UN News, "การประชุม COP30 ที่เบเล็งสนับสนุนความช่วยเหลือการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และให้คำมั่นต่อแผนการเปลี่ยนผ่านจากเชื้อเพลิงฟอสซิล", 22 พฤศจิกายน 2568 https://news.un.org/en/story/2025/11/1166433

[47] โปรดดู รายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ของ BOGA: https://beyondoilandgasalliance.org/

ข้อบกพร่องเกี่ยวกับระบบช่วยเหลือด้านการเงิน

ความล้มเหลวของประเทศรายได้สูง ซึ่งเป็นผู้ปล่อยมลพิษระดับสูง ที่จะแสดงพันธกิจที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการขยายผลของการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ไม่ก่อให้เกิดหนี้สิน โดยเฉพาะในเรื่องของการปรับตัว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในที่ประชุม COP29 ในอาเซอร์ไบจาน และในการประชุมด้านสภาพภูมิอากาศกรุงบอนน์ปี 2568 (SB62) ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการเจรจาในการประชุม COP30 คาดการณ์ว่าประเทศที่มีรายได้ต่ำต้องการความช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านการบรรเทาผลกระทบและการปรับตัว เป็นมูลค่ารวมระหว่าง 5 ถึง 6 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ภายในปี 2573[48]

เป้าหมายเชิงปริมาณทางการเงินใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (NCQG) ที่ได้รับความเห็นชอบในที่ประชุม COP29 ว่าจะจ่ายเงิน 3 แสนล้านเหรียญต่อปีภายในปี 2578[49] ไม่เพียงพออย่างสิ้นเชิงที่จะตอบสนองความต้องการที่ประเทศที่มีรายได้ต่ำกำหนดไว้[50] และพวกเขาเรียกร้องการสนับสนุนเพิ่มเติมมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน เทคโนโลยี หรือการเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติตามเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดและแผนปฏิบัติการระดับชาติของตนได้ รวมถึงการช่วยให้พวกเขาสามารถรับมือกับปัญหาความสูญเสียและความเสียหายทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในฐานะรูปแบบหนึ่งของการชดเชยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในรูปแบบของเงินให้เปล่าที่ไม่ก่อให้เกิดหนี้สิน

ข้อมติเกี่ยวกับเป้าหมายเชิงปริมาณทางการเงินใหม่ในที่ประชุม COP29 ยังเรียกร้องให้มีการดำเนินการร่วมกันเพื่อขยายผลความช่วยเหลือการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ให้กับประเทศที่มีรายได้ต่ำ “จากทุกแหล่งที่มา” ให้ได้อย่างน้อย 1.3 ล้านล้านเหรียญภายในปี 2578 และกำหนดให้มีประธานการประชุม COP29 และ COP30 ต้องจัดเตรียมสิ่งที่เรียกว่า “แผนการดำเนินงานจากบากูสู่เบเล็งเพื่อไปสู่ 1.3 ล้านล้านเหรียญ” (B2B road map)[51] แผนงาน B2B ในรูปของรายงานตามอนุสัญญา UNFCCC ที่จัดทำโดยการอ้างอิงเนื้อหาจากรายงานของกลุ่มผู้นำระดับสูงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (IHLEG)[52] โดยไม่มีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนแนบมาด้วย ในที่สุดก็ได้รับการเผยแพร่ในสัปดาห์ก่อนหน้าการประชุม COP30 จะเริ่มขึ้น รายงานดังกล่าวอ้างอิงถึงการประมาณการของกลุ่ม IHLEG ซึ่งกำหนดวงเงิน 3.2 ล้านล้านเหรียญต่อปี ซึ่งประเทศที่มีรายได้ต่ำต้องการ เพื่อบรรลุเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศและการพัฒนา

รายงาน IHLEG เป็นบทวิเคราะห์นี้มีประโยชน์เกี่ยวกับปัญหาบางประการที่มีอยู่ในโครงสร้างทางการเงินระหว่างประเทศในปัจจุบัน เช่น กับดักหนี้ และระบบการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับรัฐ (ISDS) ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อความสามารถของรัฐในการดำเนินงานตามปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศที่เป็นผลและจำเป็น ทั้งยังเน้นให้เห็นถึงต้นทุนของการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของระบบการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. อย่างไรก็ตาม

---

[48] UNFCCC, คณะกรรมการถาวรด้านการเงิน ภาคผนวก: รายงานฉบับที่สองเกี่ยวกับการจำแนกความต้องการของประเทศภาคีกำลังพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามอนุสัญญานี้และความตกลงปารีส, UN Doc. SCF/2024/35/4, ภาคผนวก I (ยังไม่ได้แก้ไข), 10 กันยายน 2567

[49] UNFCCC, ข้อมติ 1/CMA.6: เป้าหมายเชิงปริมาณทางการเงินใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, ใน UN Doc. FCCC/PA/CMA/2024/17/Add.1, https://unfccc.int/documents/644937

[50] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “COP29: เป้าหมายทางการเงินเป็นพิมพ์เขียวของความไม่เท่าเทียมและการละเมิด”, 25 พฤศจิกายน 2567, https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/11/cop29-finance-target-is-a-blueprint-for-inequalities-and-violations/

[51] UNFCCC, COP29 ข้อมติ NCQG, เพิ่งอ้าง

[52] LSE, การรับรองวาระการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนแผนการดำเนินงานจากบากูสู่เบเล็งเพื่อไปสู่ 1.3 ล้านล้านเหรียญ: รายงานฉบับที่สี่ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอิสระระดับสูงด้านการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, 12 พฤศจิกายน 2568, https://www.lse.ac.uk/granthaminstitute/publication/delivering-an-integrated- climate-finance-agenda-in-support-of-the-baku-to-belem-roadmap-to-1-3t/

รายงานนี้ไม่ได้เสนอแนวทางแก้ไขที่เป็นรูปธรรม สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่จำเป็นต้องเกิดขึ้น เพื่อช่วยให้รัฐทุกแห่งสามารถทำให้ประชาชนของตนเอง เข้าถึงสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมากขึ้นตามลำดับในบริบทของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากมนุษย์ นอกจากนี้ รายงานยังระบุอย่างชัดเจนว่าจะไม่มีการอภิปรายใดๆ เกี่ยวกับวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณทางการเงินใหม่ที่ 3 แสนล้านเหรียญต่อปี ทั้งไม่ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินงานใด ๆ เพื่อเพิ่มปริมาณของการเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มาจากแหล่งเงินสาธารณะและเป็นเงินให้เปล่า ในทางตรงกันข้าม กลับเป็นการพึ่งพาอย่างมากต่อการเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลของเงินทุนจากภาคเอกชน (ประมาณ 50% ของเงิน 1.3 ล้านล้านเหรียญ ซึ่งน้อยกว่าหนึ่งในสี่ของเงินที่จะสามารถจะระดมทุนได้โดยการใช้ประโยชน์จากเงินทุนของประเทศที่มีรายได้สูง) โดยกว่า 18% (สูงถึง 240 พันล้านเหรียญ) จะมาจากการเงินของธนาคารพหุภาคีเพื่อการพัฒนา (MDBs) ซึ่งเป็นเงินกู้ที่ได้ให้สิทธิพิเศษใด ๆ นอกจากนี้ ยังมีการเสนอว่าเงินทุนช่วยเหลือสูงสุดถึง 10% ควรจากตลาดคาร์บอน ซึ่งมักขาดมาตรการคุ้มครองด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนที่เข้มแข็ง เพื่อประกันว่าโครงการต่าง ๆ จะนำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างแท้จริง แทนที่จะเป็นการชดเชย หรือบรรเทาอันตรายด้านสิทธิมนุษยชนของชนเผ่าพื้นเมืองและชุมชนอื่น ๆ ที่ได้รับผลกระทบ[53]

ข้อเสนอแนะ

- ประเทศที่มีรายได้สูง โดยเฉพาะประเทศที่รับผิดชอบมากสุดต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพื่อจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่ที่เพียงพอ เพิ่มเติม และคาดการณ์ได้ โดยส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสาธารณะในรูปแบบเงินให้เปล่า เพื่อสนับสนุนให้ประเทศที่มีรายได้ต่ำในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกันให้เกิดการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมจากเชื้อเพลิงฟอสซิลในทุกภาคส่วน และการแก้ไขปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการจัดสรรงบประมาณเพื่อการบรรเทาผลกระทบและการปรับตัว

- **รัฐแต่ละแห่งที่ได้ให้คำมั่นทางการเงิน หรือจะให้คำมั่นเพิ่มเติมสำหรับรูปแบบต่าง ๆ ของปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศ ควรดำเนินการตามคำมั่นเหล่านี้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็วสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ตามวรรค 82 ของผลลัพธ์ของการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกจากที่ประชุม COP28**[54]

- ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรเห็นพ้องที่จะรับรองแผนการดำเนินการที่ชัดเจนตามวรรค 16 ตามข้อมติของเป้าหมายเชิงปริมาณทางการเงินใหม่ ซึ่งเรียกร้องให้มีการเพิ่มปริมาณการสนับสนุนทุนเพื่อแก้ปัญหาสภาพภูมิอากาศตามอนุสัญญา UNFCCC เป็นสามเท่าภายในปี 2578 (เมื่อเทียบกับปี 2565)

การเงินเพื่อการปรับตัว

การเร่งปรับตัว: ปัจจัยสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายด้านสิทธิมนุษยชน

มาตรการปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มักเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของบริการพื้นฐานที่จำเป็นและสาธารณูปโภค เช่น น้ำ การดูแลสุขภาพ การคุ้มครองทางสังคม โครงสร้างพื้นฐาน และการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ สิ่งเหล่านี้จะช่วยปกป้องสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมได้เมื่อเผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องมีต้นทุนที่เหมาะสม มีคุณภาพเพียงพอ และเข้าถึงได้สำหรับทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ เมื่อพิจารณาถึงความรุนแรงของวิกฤตสภาพภูมิอากาศแล้ว จึงต้องมีการขยายผลของ

[53] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติแสดงความกังวลด้านสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับตลาดคาร์บอน”, 27 เมษายน 2567, https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/04/global-un-special-rapporteur-is-right-to-raise-human-rights-concerns-about-carbon-markets/

[54] UNFCCC, ผลลัพธ์จากการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกครั้งที่หนึ่ง, เพิ่งอ้าง

มาตรการการปรับตัวอย่างรวดเร็วและมหาศาล เพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม การปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากมนุษย์ มีต้นทุนที่สูงมาก ข้อเสียของการระดมทุนจากภาคเอกชนคือ การตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าการลงทุนจะต้องให้ผลกำไร และองค์ประกอบสำคัญหลายอย่างของการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การทำให้โรงพยาบาลมีความทนทานต่อสภาพอากาศรุนแรง อาจไม่ได้สร้างผลกำไรจากการลงทุนโดยตรงในระดับโรงพยาบาลเสมอไป ตัวอย่างเช่น UNEP รายงานว่า เพียงประมาณหนึ่งในสามของต้นทุนการปรับตัวในประเด็นต่าง ๆ เท่านั้น ที่จะสามารถดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนได้[55] เน้นให้เห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการให้เงินอุดหนุนจากภาครัฐ หรือการให้สินเชื่อแบบผ่อนปรนอย่างมากสำหรับมาตรการการปรับตัว ไม่ควรบีบให้ประเทศที่มีรายได้ต่ำต้องตกอยู่ในภาวะหนี้สินที่หนักขึ้น เพื่อปกป้องประชากรของตนจากผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศที่เป็นอันตราย ซึ่งพวกเขาไม่มีส่วนรับผิดชอบ

การเงินเพื่อการปรับตัวเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจในที่ประชุม COP30 เพราะกรอบเวลาที่มีการตกลงกันก่อนหน้านี้เพื่อที่จะขยายผลการเงินเพื่อการปรับตัว จะสิ้นสุดลงในปี 2568 เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของการสนับสนุนมาตรการการปรับตัวในประเทศที่มีรายได้ต่ำ ความตกลงปารีสจึงกำหนดให้ต้องมีการสร้างความสมดุลระหว่างการเงินเพื่อการบรรเทาผลกระทบและการปรับตัว[56] แต่ที่ผ่านมาก็ไม่มีแนวโน้มว่าจะทำได้สำเร็จ ในความพยายามที่จะเริ่มแก้ไขช่องว่างของการเงินเพื่อการปรับตัว ในข้อตกลงภูมิอากาศกลาสโกว์ซึ่งรับรองในที่ประชุม COP26 ในปี 2564 ประเทศที่มีรายได้สูงจึงระบุในภาคผนวก II ของอนุสัญญา UNFCCC ประกาศพันธกิจที่จะเพิ่มการเงินเพื่อการปรับตัวเป็นสองเท่าจากระดับในปี 2562 ภายในปี 2568 เพื่อเพิ่มจำนวนถึงระดับ 4 หมื่นล้านเหรียญ[57] ที่น่าเสียใจก็คือ ในปี 2566 การเงินเพื่อการปรับตัวกลับลดลงเหลือ 2.6 หมื่นล้านเหรียญจาก 2.8 หมื่นล้านเหรียญในปีก่อนหน้านี้ รายงานช่องว่างการปรับตัวของ UNEP ปี 2568 คาดการณ์ว่าต้นทุนของการปรับตัวสำหรับประเทศที่มีรายได้ต่ำ “น่าจะอยู่ในระดับที่ 3.1–3.65 แสนล้านเหรียญต่อปี” ภายในปี 2578 (เมื่อคิดตามตัวเลขในปี 2566) และความต้องการด้านการเงินในปัจจุบันจึงคิดเป็นสัดส่วน 12–14 เท่าของกระแสการเงินในปัจจุบัน ในขณะที่สหรัฐฯ และหลายประเทศในยุโรปประกาศตัดความช่วยเหลือระหว่างประเทศในปี 2568 มีความเป็นไปได้อย่างมากว่าเราจะไม่สามารถปฏิบัติตามคำมั่นจากในข้อตกลงภูมิอากาศกลาสโกว์ได้ และเป็นเหตุให้ช่องว่างการเงินเพื่อการปรับตัวจะยิ่งขยายตัวมากขึ้นในอนาคต[58]

ในช่วงเริ่มต้นการประชุม COP30 กลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยสุด (LDC) เรียกร้องให้เพิ่มการเงินเพื่อการปรับตัวต่อปีเป็นสามเท่าภายในปี 2573 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยให้เพิ่มเป็นจำนวนเงินอย่างน้อย 1.2 แสนล้านเหรียญ และให้กำหนดเป็นเป้าหมายใหม่แทนที่เป้าหมายปี 2568 ที่กำลังจะหมดอายุลง ในขณะที่กลุ่มแอฟริกาเพื่อการเจรจาเรียกร้องให้เพิ่มเงินเป็น 1.4 แสนล้านเหรียญ หลังการเจรจาอย่างยืดเยื้อ มีการใส่เนื้อหาเพียงเล็กน้อยในเอกสาร *โกลบอล มูชิราว* ซึ่งเพียงแต่ “เรียกร้องให้มีความพยายาม” ที่จะเพิ่มการเงินเพื่อการปรับตัวเป็นสามเท่าภายในปี 2578 “ในบริบท” ของเป้าหมายเชิงปริมาณทางการเงินใหม่ที่จำนวน 3 แสนล้านเหรียญต่อปีภายในปี 2578 โดยให้หาเงินมาจาก “แหล่งการเงินที่หลากหลาย” รวมทั้งเงินกู้ของเอกชน เนื้อหาเช่นนี้ไม่ถึงขั้นเป็นการให้พันธกิจเป็นการเฉพาะเพื่อให้มีการมอบเงินจากสาธารณะที่มีลักษณะให้เปล่าโดยประเทศที่มีรายได้สูง ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบมากสุดต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งยังมีการกำหนดกรอบเวลาที่ยาวนานเกินกว่าข้อเรียกร้องของประเทศที่มีรายได้ต่ำ และไม่มีการกำหนดตัวเลขข้อมูลฐานเป็นการเฉพาะ[59] พัฒนาการเหล่านี้ทำให้เกิดความกังวลมากขึ้นว่า แผนการเพิ่มการเงินเพื่อการปรับตัวเป็นสามเท่า เป็นเรื่องที่ยากจะเกิดขึ้น

[55] UNEP, รายงานช่องว่างการปรับตัว 2567, น. XVI, เพิ่งอ้าง

[56] ความตกลงปารีส, ข้อ 9.4

[57] UNFCCC, ข้อตกลงภูมิอากาศกลาสโกว์, ข้อมติ 1/CMA.3, วรรค 18 ใน UN Doc. FCCC/PA/CMA/2021/10/Add.1, https://unfccc.int/documents/460950

[58] UNEP, รายงานช่องว่างการปรับตัว 2568, 29 ตุลาคม 2568, https://www.unep.org/resources/adaptation-gap-report-2025

[59] UNFCCC, ข้อมติ โกลบอล มูชิราว, วรรค 53, เพิ่งอ้าง

อย่างยิ่ง แต่ในแง่ดีก็คือ ข้อมติเกี่ยวกับเป้าหมายการปรับตัวระดับโลกครอบคลุมตัวชี้วัดเกี่ยวกับระดับการเงิน เทคโนโลยี การส่งมอบ และการเสริมสร้างศักยภาพ ในบรรดาบัญชีตัวชี้วัด 59 ตัวที่ถูกลดทอนความสำคัญลงไปมาก และมีการรับรองจากบัญชีตัวชี้วัดที่เคยมี 100 ข้อ[60]

การไม่จัดให้มีการให้เงินช่วยเหลือใหม่เพิ่มเติมอย่างเพียงพอกับประเทศที่มีรายได้ต่ำ เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะทำให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงด้านสิทธิมนุษยชน สำหรับประชาชนหลายพันล้านคนทั่วโลก

ข้อเสนอแนะ

- ให้นำเสนอแผนที่ชัดเจนว่า จะสามารถขยายผลการเงินเพื่อการปรับตัวอย่างรวดเร็วได้อย่างไร รวมทั้งข้อบกพร่องจากปีที่แล้วที่ไม่สามารถทำให้เกิดสมดุลของการเงินเพื่อการบรรเทาผลกระทบได้ โดยคำนึงถึงความต้องการของประเทศที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งบางส่วนได้เรียกร้องให้มีการเพิ่มการเงินเป็นสามเท่าภายในปี 2578 และเป้าหมายที่กำหนดในที่ประชุม COP26 คือการเพิ่มการเงินอย่างน้อยสองเท่าเมื่อเทียบกับปี 2562 ภายในปี 2568[61] ซึ่งก็ยังเป็นเงินที่น้อยกว่าจำนวนเงินที่จำเป็นเพื่อช่วยให้ประเทศที่มีรายได้ต่ำที่ต้องการความช่วยเหลือ สามารถดำเนินการอย่างเหมาะสมเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

- ดำเนินการอย่างรวดเร็วตามพันธกิจใหม่และพันธกิจเดิมที่มีต่อกองทุนสภาพอากาศพหุภาคี และการเพิ่มจำนวนเงินที่ไหลออกจากกองทุน รวมทั้งการค้นหาแนวทางที่จะลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการบริหารสำหรับประเทศที่มีรายได้ต่ำ โดยเฉพาะประเทศที่มีศักยภาพเชิงสถาบันที่จำกัด

การเงินเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้บันทึกข้อมูลผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งความสูญเสียและความเสียหายทั่วโลก ตัวอย่างเช่น ในออสเตรีย, ฟิจิ, ฮอนดูรัส, สหพันธรัฐรัสเซีย, เซเนกัล และสวิตเซอร์แลนด์[62] รวมทั้งในบังคลาเทศ[63] ชาด[64] มาดากัสการ์[65] เม็กซิโก[66] ปากีสถาน[67] ดินแดนของชนเผ่าพื้นเมืองซามิในฟินแลนด์, นอร์เวย์ และ

[60] UNFCCC, เป้าหมายการปรับตัวระดับโลก: ตัวชี้วัดการปรับตัวเบเล็งเพื่อวัดความก้าวหน้าตามเป้าหมายที่อ้างถึงในวรรค 9–10 ของข้อมติที่ 2/CMA.5, วรรค 12 (d) – (f), UN Doc. FCCC/PA/CMA/2025/L.25, https://unfccc.int/documents/655022

[61] ข้อตกลงภูมิอากาศกลาสโกว์, UN Doc. FCCC/PA/CMA/2021/10/Add.1, วรรค 18, (เพิ่งอ้าง)

[62] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, คลื่นใดก็ซัดเราจมได้ – เรื่องเล่าจากวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศ, 3 พฤศจิกายน 2565, Index: IOR 40/6145/2022, https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/6145/2022/en/

[63] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, บังคลาเทศ: ทิ้งไว้เบื้องหลังในพายุ: พนักงานสุขาภิบาลสตรีชาวดาลิต และการต่อสู้เพื่อน้ำและศักดิ์ศรี, 16 ตุลาคม 2568, Index: ASA 13/0372/2025, https://www.amnesty.org/en/documents/asa13/0372/2025/en/

[64] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ชาด: มีชีวิตอยู่ได้เพราะแผ่นดินและตายเพื่อแผ่นดิน, 20 พฤศจิกายน 2568, Index: AFR 20/0288/2025, https://www.amnesty.org/en/documents/afr20/0288/2025/en/

[65] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, 'ความทุกข์ทรมานนั้นยังหลอกหลอนเราแม้แต่ที่นี่': การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนของชาวอันทันดรอยที่ต้องอพยพเพราะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากตอนใต้ของมาดากัสการ์, 30 กรกฎาคม 2568, Index: AFR 35/0075/2025, https://www.amnesty.org/en/documents/afr35/0075/2025/en/

[66] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, เม็กซิโก: ชุมชนผู้พลัดถิ่นเพราะสภาพภูมิอากาศจำเป็นต้องย้ายถิ่นฐานอย่างเร่งด่วน, 8 พฤศจิกายน 2566, Index: AMR 41/7387/2023, https://www.amnesty.org/en/documents/amr41/7387/2023/en/

[67] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ไม่ถูกนับ: การเสียชีวิตที่มองไม่เห็นของผู้สูงอายุและเด็กระหว่างภัยพิบัติทางสภาพอากาศในปากีสถาน, 6 พฤษภาคม 2568, Index: ASA 33/9007/2025, http://amnesty.org/en/documents/asa33/9007/2025/en

สวีเดน[68] โซมาเลีย[69] แอฟริกาใต้[70] สเปน[71] และ ตูวาลู[72] ผลกระทบเหล่านี้ทำให้เกิดวิกฤตการเงินเป็นจำนวนราว 4 แสนล้านเหรียญในปี 2568[73] และจะเพิ่มเป็นอีกสี่เท่าเป็นอย่างน้อยภายในปี 2593[74]

โครงสร้างการจัดการความสูญเสียและความเสียหายในอนุสัญญา UNFCCC มีความซับซ้อนและซ้ำซ้อนกัน โดยประกอบด้วยกลไกระหว่างประเทศวอร์ซอว์ (WIM) และคณะกรรมการบริหารของกลไก ซึ่งจัดตั้งขึ้นในที่ประชุม COP19[75] ในปี 2556 และมีการต่ออายุไปเรื่อย ๆ ตามความตกลงปารีส กลไกดังกล่าวมีหน้าที่พัฒนาแนวทางการทำงานเพื่อช่วยเหลือประเทศที่เปราะบางด้านสภาพภูมิอากาศ ให้สามารถรับมือกับผลกระทบที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งเมื่อเกิดสภาพอากาศสุดขั้ว และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นอย่างช้า ๆ ภายหลังการทบทวนสถานการณ์หลายครั้งและการทบทวนโดยผู้เชี่ยวชาญต่อการสนับสนุนที่มีอยู่เพื่อ “การหลีกเลี่ยง ลด และแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย” เครือข่ายซันติอาโกเพื่อความสูญเสียและความเสียหายได้ถูกจัดตั้งขึ้นในที่ประชุม COP25[76] ในปี 2562 เพื่อเร่งให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค ความรู้ และทรัพยากรที่จำเป็น ที่ช่วยให้ประเทศที่มีรายได้ต่ำ สามารถแก้ไขปัญหาความสูญเสียและความเสียหายได้ อย่างไรก็ตาม ประเทศที่มีรายได้ต่ำและภาคประชาสังคมยังคงยืนกรานในข้อเรียกร้องให้ต้องจัดให้มีทรัพยากรการเงิน เพื่อรับมือกับความสูญเสียและความเสียหาย เป็นเหตุให้มีการจัดตั้งกองทุน FRLD ในที่ประชุม COP27 ในปี 2565[77] และแผนการดำเนินงานขั้นต่ำไปในที่ประชุม COP28 ในปี 2566[78]

ในวันแรกการประชุม COP30 คณะกรรมการกองทุน FRLD ประกาศรับข้อเสนอโครงการจากประเทศที่มีรายได้ต่ำในเบื้องต้น[79] ภายในเดือนมิถุนายน 2569 ผู้ขอรับทุนอาจได้รับทุนระหว่าง 5-20 ล้านเหรียญ จากเงินที่จัดสรรทั้งหมด 250

---

[68] รายงานของแอมเนสตี้และสภาซามี: การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม หรือ “ระบอบอาณานิคมสีเขียว”? การขุดสินแร่และโครงการพลังงานใหม่ที่ไม่ได้รับความยินยอมที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้าและเป็นอิสระกำลังคุกคามวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวซามิพื้นเมืองในสวีเดน นอร์เวย์ และฟินแลนด์อย่างไร, 29 มกราคม 2568, Index: EUR 20/8913/2025, https://www.amnesty.org/en/documents/eur20/8913/2025/en

[69] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ไม่มีฝน ไม่มีอาหาร ไม่มีสัตว์: ผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากภัยแล้งและการพลัดถิ่นฐานในโซมาเลีย, 10 พฤศจิกายน 2568, Index: AFR 52/0459/2025, https://www.amnesty.org/en/documents/afr52/0459/2025/en/

[70] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, น้ำท่วมและถูกลืม: ผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัดและสิทธิในการอยู่อาศัยในแอฟริกาใต้, 4 พฤศจิกายน 2568, Index: AFR 53/0369/2025, https://www.amnesty.org/en/documents/afr53/0369/2025/en/

[71] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล สเปน, ฝนตกในที่เปียก. La DANA: ผลกระทบของวิกฤตสภาพภูมิอากาศท่ามกลางวิกฤติที่อยู่อาศัยเชิงโครงสร้าง, 21 ตุลาคม 2568, https://doc.es.amnesty.org/ms-opac/image-file/byte?f=/opt/baratz/mediasearch/image-cache/raw/1/00000024/000036838/49364.pdf

[72] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, แปซิฟิก: 'การฟันฝ่าความอยุติธรรม': การพลัดถิ่นเนื่องจากสภาพภูมิอากาศจากหมู่เกาะแปซิฟิกตูวาลูและคิริบาส สู่เอาเทอารัว นิวซีแลนด์, 8 ตุลาคม 2568, Index: ASA 05/0343/2025, https://www.amnesty.org/en/documents/asa05/0343/2025/en/

[73] ทาโวนี่, เอ็ม., อันเดรโอนี่, พี., กัลคาแตร์รา, เอ็ม และคณะ การคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจของเงินทุนที่จำเป็นเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย, ใน Nature Reviews Earth & Environment 5, น. 411–413 (2567) https://doi.org/10.1038/s43017-024-00565-7

[74] Climate Analytics, ผลกระทบจากความทะเยอทะยานด้าน INDC ที่มีผลรวมต่ำ, 2558, https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/582427/rr-impacts-low-aggregate-indcs-ambition-251115-en.pdf;jsessionid=C2BF26E9CF0705630671F3821B7C7AE9?sequence=1

[75] UNFCCC, รายงานการประชุมสมัชชาภาคีสมัยที่ 19 จัดที่กรุงวอร์ซอ ระหว่างวันที่ 11 ถึง 23 พฤศจิกายน 2556, ข้อมติ 2/CP.19, UN Doc. FCCC/CP/2013/10/Add.1, https://unfccc.int/documents/8106

[76] UNFCCC, รายงานการประชุมสมัชชาภาคีที่ทำหน้าที่เป็นการประชุมของรัฐภาคีความตกลงปารีสในสมัยที่สอง ซึ่งจัดขึ้นในกรุงมาดริด ระหว่างวันที่ 2 ถึง 15 ธันวาคม 2562, ข้อมติ 2/CMA.2, UN Doc. FCCC/PA/CMA/2019/6/Add.1, https://unfccc.int/documents/210477

[77] UNFCCC, ข้อมติที่ 2/CP.27 และ 2/CMA.4, UN Doc. FCCC/CP/2022/10/Add.1, ข้อมูลจาก https://unfccc.int/documents/627487

[78] UNFCCC, ข้อมติ 1/CP.28 และ 5/CMA.5, จาก UNFCCC, รายงานการประชุมสมัชชาภาคีสมัยที่ 28 ซึ่งจัดขึ้นที่สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน ถึง 13 ธันวาคม 2566 ภาคผนวก ส่วนที่ 2: การดำเนินการของสมัชชาภาคีในสมัยประชุมที่ 28, UN Doc. FCCC/CP/2023/11/Add.1, https://unfccc.int/documents/637067

[79] กองทุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย, “กองทุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหายเปิดตัวโครงการขอรับเงินทุนในที่ประชุม COP30, สร้างหมุดหมายทางประวัติศาสตร์จากคำมั่นสู่การปฏิบัติ”, 10 พฤศจิกายน 2568, https://www.frld.org/sites/default/files/Press%20Release_Call%20for%20Funding%20Requests%20at%20COP30%20%282%29_0.pdf

ล้านเหรียญ ภายใต้รูปแบบการดำเนินงานของบาร์เบโดส (BIM)[80] เพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถรับมือกับความสูญเสียและความเสียหายด้านเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ หมายถึงว่าอาจมีการให้ทุนได้ระหว่าง 12 และ 50 โครงการ ซึ่งแม้จะเป็นเหมือนน้ำหยดเดียวในมหาสมุทร เมื่อเทียบกับขอบเขตของความสูญเสียและความเสียหาย แต่อย่างน้อยก็เป็นหมุดหมายสำคัญของการชดเชยให้กับประเทศที่มีรายได้ต่ำสำหรับความสูญเสียและความเสียหายที่พวกเขาต้องแบกรับ ทั้งที่พวกเขาไม่ได้เป็นผู้มีส่วนทำให้เกิดขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าว ข้อมติเกี่ยวกับการทบทวนกลไก WIM ซึ่งกำหนดให้ต้องจัดทำรายงานอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับสถานะของความสูญเสียและความเสียหาย จึงเป็นเรื่องที่น่ายินดี และจะช่วยให้เราตระหนักถึงขอบเขตของความจำเป็น โดยมีความมุ่งหมายที่จะขยายผลการจัดให้มีความช่วยเหลือด้านการเงินจากกองทุนอย่างเพียงพอจนถึงระดับที่ต้องการ อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ความสูญเสียและความเสียหายจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นในภาวะที่โลกร้อนขึ้นทีละน้อย จึงควรมีการทบทวนตัวเลขนี้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งยังเป็นเรื่องในเชิงบวกที่แนวปฏิบัติที่จัดทำโดยคณะกรรมการกองทุน FRLD กระตุ้นให้แนวทางการดำเนินงานและกระบวนการทั้งปวง ควร “หลีกเลี่ยงอุปสรรคทางราชการที่ไม่ได้สัดส่วนและปิดกั้นการเข้าถึงทรัพยากร”[81] และยังกระตุ้นให้มีการพัฒนาแนวทางการจัดสรรเงินทุนอย่างรวดเร็วและนโยบายการให้ทุนแบบให้เปล่าก้อนเล็ก[82] ซึ่งจะต้องสอดคล้องอย่างเต็มที่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน ตราสารการกำกับดูแลของกองทุน[83]

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่ากังวลมากกว่านั้นคือการขาดการให้คำมั่นเพิ่มเติมที่จะสนับสนุนกองทุน FRLD นับแต่การประชุม COP29 ข้อมติเกี่ยวกับกองทุน FRLD ยอมรับว่าที่ผ่านมามีเพียงห้าประเทศที่ให้ทุนสนับสนุนกองทุนนี้ รวมทั้งไอซ์แลนด์ ญี่ปุ่น ลัตเวีย ลักเซมเบิร์ก และสเปน รวมถึงรัฐบาลแห่งภูมิภาควัลลูนของเบลเยียม ทำให้มีคำมั่นที่จะบริจาคเงินให้กับกองทุนรวมกันจำนวน 817 ล้านเหรียญ และจากจำนวนเงินนี้ มีการทำความตกลงที่จะบริจาคเงินเพียง 583.86 ล้านเหรียญ และในขณะที่เขียนรายงานนี้ ในบัญชีของกองทุนมีเงินอยู่เพียง 445.06 ล้านเหรียญ[84] ก่อนหน้านี้ ประเทศที่มีรายได้ต่ำเรียกร้องให้มีการจัดสรรเงินทุน 1 แสนล้านเหรียญผ่านกองทุนดังกล่าว[85] แสดงให้เห็นว่ายังมีความแตกต่างของตัวเลขการจัดสรรเงินทุนที่เกิดขึ้นจริงอย่างมหาศาล แต่ตัวเลขนี้ก็ยังถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับระดับความสูญเสียและความเสียหายที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมาก เพราะคาดการณ์ว่าความต้องการเงินทุนของประเทศที่มีรายได้ต่ำจนถึงปี 2573 คิดเป็นเงินอย่างน้อยจำนวน 4 แสนล้านเหรียญ โดยจะเพิ่มขึ้นอีกสี่เท่าภายในปี 2593[86] จึงยังคงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินงานตามแนวปฏิบัติของการประชุม COP30 [87] และจัดทำยุทธศาสตร์การระดมทรัพยากร[88] ของกองทุน FRLD ให้แล้วเสร็จ ซึ่งแต่เดิม

[80] FRLD, “รูปแบบการดำเนินงานของบาร์เบโดส”, ข้อมูลจาก https://www.frld.org/nodebim#0e748b

[81] UNFCCC, รายงานของกองทุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย และแนวปฏิบัติของกองทุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย, ข้อมติ -/CP.30, ฉบับเกือบสมบูรณ์ที่ยังไม่มีการแก้ไข, วรรค14, https://unfccc.int/documents/655083

[82] UNFCCC, รายงาน COP30 FRLD, เพิ่งอ้าง, วรรค 7 (b)

[83] UNFCCC, การดำเนินงานของโครงสร้างการจัดหาเงินทุนใหม่ รวมถึงกองทุน เพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหายอ้างถึงในวรรค 2-3 ของข้อมติที่ 2/CP.27 และ 2/CMA.4: ภาคผนวก 1: เครื่องมือกำกับดูแลกองทุน, ใน UN Doc. FCCC/CP/2023/11/Add.1, วรรค 49, https://unfccc.int/documents/637067

[84] ธนาคารโลก, “กองทุนตัวกลางทางการเงิน (FIFs): กองทุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย (FRLD)”, กองทุนที่ถือครองอยู่ในกองทรัสต์ ณ วันที่ 03 กุมภาพันธ์ 2569, https://fiftrustee.worldbank.org/en/about/unit/dfi/fiftrustee/fund-detail/frld เข้าถึงเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2569

[85] UNFCCC, ผลลัพธ์การทำงานของคณะกรรมการเฉพาะกาล: ข้อเสนอจากประเทศกำลังพัฒนาในการเปิดตัวกองทุนความสูญเสียและความเสียหายและโครงสร้างการสนับสนุนทุน, https://unfccc.int/sites/default/files/resource/23_08_23_Final_Submission_TC_3.pdf

[86] Climate Analytics, ผลกระทบจากความทะเยอทะยานด้าน INDC ที่มีผลรวมต่ำ, 2558, https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/582427/rr- impacts-low-aggregate-indcs-ambition-251115-en.pdf;jsessionid=C2BF26E9CF07056306671F3821B7C7AE9?sequence=1

[87] UNFCCC, รายงาน FRLD, เพิ่งอ้าง, วรรค 9

[88] กองทุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย, ข้อมติของคณะกรรมการ – การประชุมคณะกรรมการครั้งที่สอง, ระหว่างวันที่ 9–12 กรกฎาคม 2567, ภาคผนวก VII: แผนงานของคณะกรรมการ ปี 2567-2568, Table 2: Resources, UN Doc. FLD/B.2/17,

กำหนดให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปี 2568 แต่ปัจจุบันมีการเลื่อนออกไปจนถึงปี 2569 ซึ่งจะเป็นปีที่มีการประชุมคณะกรรมการกองทุนครั้งที่เก้า

การบริจาคเงินเข้ากองทุนต้องมาจากผู้บริจาครายใหม่ คำนึงถึงมิติหญิงชาย ตั้งอยู่บนหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย และเป็นเงินทุนเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินช่วยเหลือด้านการพัฒนาอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อไม่เป็นการลดทอนทรัพยากรที่จำเป็นที่จะช่วยให้ประเทศที่มีรายได้ต่ำสามารถบรรลุสิทธิมนุษยชน และให้มีการจัดสรรเงินทุนในลักษณะที่เป็นเงินให้เปล่าโดยถือเป็นการเยียวยาในรูปแบบหนึ่ง ประเทศต่าง ๆ ชุมชนและบุคคล ไม่ควรจะต้องก่อหนี้เพื่อที่จะเยียวยาอันตรายด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ

ทั้งยังจำเป็นที่จะต้องจัดทำนโยบายผู้สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Active Observer Policy) ของกองทุน FRLD ให้แล้วเสร็จ โดยให้ความสำคัญกับที่นั่งในที่ประชุมของตัวแทนจากชนเผ่าพื้นเมือง ผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศ เยาวชนและเด็ก และหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องตามวรรค 20 ของตราสารการกำกับดูแล (GI) ซึ่งรับรองในที่ประชุม COP28 และที่นั่งสำหรับชุมชนที่เปราะบางด้านสภาพภูมิอากาศ สอดคล้องตามความเข้าใจที่ให้ความสำคัญกับความต้องการของพวกเขา ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการกองทุน ในการจัดสรรเงินทุนโดยยึดเอาชุมชนเป็นศูนย์กลางและดำเนินการอย่างเป็นผล ข้อมตินี้ยังครอบคลุมที่นั่งของหน่วยงานเอกชนที่แสวงหากำไร สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดู จดหมายเปิดผนึกร่วม: ประชาชนต้องมาก่อนผลกำไรสำหรับกองทุนความสูญเสียและความเสียหาย.[89]

ข้อเสนอแนะ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควร:

- **เห็นชอบต่อกระบวนการที่เป็นผลเพื่อให้มีการจัดทำรายงานสถานะของความสูญเสียและความเสียหายอย่างสม่ำเสมอ ตามที่กำหนดไว้ในที่ประชุม COP30**
- **ให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติมกับคณะกรรมการกองทุน FRLD ในที่ประชุม COP31 เพื่อประกันให้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบและเงื่อนไขทุกประการในตราสารการกำกับดูแล และเพื่อประกันให้การดำเนินงานสอดคล้องอย่างเต็มที่ตามหลักสิทธิมนุษยชน[90] รวมทั้ง:**
  - **แนวทางการดำเนินงานเพื่อการเข้าถึงโดยตรง ซึ่งไม่ทำให้เกิดภาระมากเกินไป**
  - **กลไกเพื่อประกันให้มีการจัดสรรทุนให้เปล่าขนาดเล็กให้กับชุมชนและชนเผ่าพื้นเมืองที่ต้องการความช่วยเหลือ**
  - **มาตรการคุ้มครองด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เหมาะสมและเป็นผล**
  - **ตัวชี้วัดด้านสิทธิมนุษยชนโดยเป็นส่วนหนึ่งของกลไกติดตามข้อมูล**
  - **กลไกรับข้อร้องเรียนที่เข้มแข็ง**
  - **นโยบายผู้สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมที่ประกันว่าจะมีตัวแทนของชุมชนในแนวหน้าและภาคประชาสังคมเพื่อแสดงความเห็นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานของกองทุน FRLD และไม่ให้รวมถึงที่นั่งของหน่วยงานที่เป็นบรรษัท**
  - **นโยบายผลประโยชน์ทับซ้อนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อขัดขวางไม่ให้บรรษัทมีอิทธิพลอย่างไม่เหมาะสมต่อกองทุน FRLD**

https://unfccc.int/sites/default/files/resource/FLD_B2_17_Compendium%20of%20decisions_final.pdf?download

[89] ข้อมูลจาก https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/9235/2025/en/

[90] สำหรับข้อเสนอแนะอย่างละเอียด โปรดดู แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล และ ศูนย์กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ, สิทธิมนุษยชนในฐานะเป็นเข็มทิศชี้นำการดำเนินงานของกองทุนความสูญเสียและความเสียหาย, กุมภาพันธ์ 2566, https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/6463/2023/en/

- ทุกประเทศซึ่งสามารถทำเช่นนั้นได้ โดยเฉพาะประเทศที่มีส่วนรับผิดชอบมากสุดต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะต้อง:

- **แสดงพันธกิจอย่างเร่งด่วนที่จะให้ทุนสนับสนุนอย่างเพียงพอ เป็นทุนก้อนใหม่ ทุนเพิ่มเติม และทุนที่คาดการณ์ได้ เพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหายในประเทศที่มีรายได้ต่ำ โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากกองทุน FRLD แต่ยังรวมถึงการให้ทุนช่วยเหลือกับกลไก WIM และ เครือข่ายซันติอาโกเพื่อความสูญเสียและความเสียหาย (SNLD)**

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรดำเนินการอย่างเร่งด่วนตามคำมั่นที่จะให้ทุนสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาความสูญเสียและความเสียหาย

พื้นที่ภาคพลเมืองและการมีส่วนร่วม

คุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม

ก่อนการประชุม COP30, แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเรียกร้องความสนใจต่อบทบาทที่สำคัญของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และปัญหาท้าทายที่เกิดขึ้นกับพวกเขาระหว่างการทำงานที่สำคัญอย่างยิ่ง รวมทั้งความเสี่ยงที่จะถูกตอบโต้ จากการเข้าร่วมการประชุม COP30 นักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อมเป็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ตกเป็นเป้าหมายการโจมตีมากสุด[91] พวกเขาต้องการความคุ้มครอง กำลังใจ และพื้นที่ปลอดภัยเพื่อทำงานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อไป สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม กับการทำงานเพื่อความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ โปรดดูคำอธิบายของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ***นักปกป้องพื้นที่ภาคพลเรือนและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม: ปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุความยุติธรรมด้านสภาพภูมิอากาศ*** [92]

การประชุม COP30 ยังมีการเปิดตัว[93] เครือข่ายแกนนำนักกิจกรรมและนักปกป้องสิ่งแวดล้อม (LEAD) ซึ่งแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลร่วมทำงานเป็นภาคีด้วย โดยได้รับความสนับสนุนจากรัฐบาลบราซิล เครือข่าย LEAD มีเป้าหมายเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐบาล นักปกป้อง ภาคประชาสังคม สถาบันพหุภาคี และหน่วยงานและบุคคลที่สำคัญอื่น ๆ เพื่อให้มีพื้นที่ร่วมกันในการสานเสวนาและปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนการยอมรับบทบาทของนักปกป้อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในพื้นที่การตัดสินใจแบบพหุภาคี และเพิ่มความคุ้มครองให้กับพวกเขา รวมทั้งลดความรุนแรงต่อพวกเขา[94]

ข้อเสนอแนะ

- **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควร:**
- **ประกาศยอมรับบทบาทที่สำคัญของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม โดยการออกแถลงการณ์อย่างเป็นทางการระหว่างการประชุม UNFCCC**
    - **เข้าร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่ายแกนนำนักกิจกรรมและนักปกป้องสิ่งแวดล้อม (LEAD)**
- **สนับสนุนให้มีเนื้อหาที่ชัดเจนที่ยอมรับบทบาทและคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ในข้อมติและเอกสารผลลัพธ์ใด ๆ ของที่ประชุม UNFCCC**
    - **ประกันการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม และการทำงานของพวกเขาซึ่งถือเป็น**

[91] คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยสถานการณ์ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน, รายงาน: คำเตือนสุดท้าย: การขู่ฆ่าและการสังหารนักปกป้องสิทธิมนุษยชน, UN Doc. A/HRC/46/35, 24 ธันวาคม 2563, https://docs.un.org/en/A/71/281

[92] ข้อมูลจาก https://www.amnesty.org/en/documents/pol32/0173/2025/en/

[93] LEAD, “โครงการระดับโลกใหม่มีเป้าหมายเพื่อให้นักปกป้องสิ่งแวดล้อมเป็นหัวใจสำคัญของการตัดสินใจเรื่องสภาพภูมิอากาศ”, 13 พฤศจิกายน 2568, https://lead- initiative.com/wp-content/uploads/2025/11/LEAD-GOVERNMENT-NEGOTIATOR-ASKS.pdf

[94] The Lead Initiative, https://lead-initiative.com/

องค์ประกอบสำคัญของผลลัพธ์และการดำเนินงานตามการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกครั้งที่สอง (GST2)

- **กำหนดให้สำนักเลขาธิการของอนุสัญญา UNFCCC ต้องจัดให้มีกลไกประสานงานเพื่อแก้ปัญหาการโจมตีเพื่อตอบโต้นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ที่เข้าร่วมในกระบวนการของ UNFCCC และรับรองกลไกที่เป็นรูปธรรมเพื่อป้องกัน คุ้มครอง และรับมือกับการตอบโต้และโจมตีนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม**
- **สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการมีส่วนร่วมและคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้อนุสัญญา UNFCCC รวมทั้งหน่วยงานภายใต้ UNFCCC ที่เกี่ยวข้องกับกลไกการเงิน เช่น FRLD เพื่อประกันการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการประชุมด้านสภาพภูมิอากาศและพื้นที่ที่มีการตัดสินใจทั้งหมด**
- **สนับสนุนให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนสามารถเข้าถึงที่ประชุม COP และการประชุมของ UNFCCC ทั้งการสนับสนุนด้านการเดินทาง เช่น การช่วยเหลือให้สามารถขอจดหมายรับรอง และการเข้าร่วมในฐานะคณะตัวแทนอย่างเป็นทางการ และการให้ความสนับสนุนด้านการเงิน**
- **ปรึกษาหารือกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ก่อน ระหว่าง และภายหลังการประชุม COP และการประชุมอื่น ๆ ของ UNFCCC**

การประกันการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

การมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของหน่วยงานภาคประชาสังคมที่หลากหลาย รวมทั้งชนเผ่าพื้นเมืองในที่ประชุมสภาพภูมิอากาศแห่งสหประชาชาติ และการใช้สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก การสมาคม และการชุมนุมอย่างสงบ มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาล และเพื่อการให้ความเห็นที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยกำหนดแนวทางการตัดสินใจของรัฐ การใช้สิทธิเหล่านี้อย่างปลอดภัยและไม่อยู่ใต้ข้อจำกัดที่ไม่เหมาะสม จึงมีความจำเป็นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการดำเนินงานระดับโลกเพื่อแก้ไขวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศ

ก่อนจะถึงการประชุม COP30 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสนับสนุนให้ผู้สังเกตการณ์ได้เข้าถึงการประชุม UNFCCC และแสดงความกังวลเกี่ยวกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการออกวีซ่า และความกังวลเกี่ยวกับต้นทุนที่สูงของที่พักอาศัยสำหรับคณะผู้แทนที่เข้าร่วมการประชุมที่เมืองเบเล็ง ซึ่งกลายเป็นข้อจำกัดด้านการเข้าร่วมทั้งของรัฐภาคีและผู้สังเกตการณ์ หน่วยงานของเรายังได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับการออกบัตรผู้เข้าประชุมที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของบางหน่วยงาน รวมทั้งแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ในแง่ของการเข้าร่วมกิจกรรมในที่ประชุม COP30[95]

การเผยแพร่ความตกลงประเทศเจ้าภาพ (HCA) เป็นข้อเรียกร้องมานานแล้วสำหรับหน่วยงานภาคประชาสังคม แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลและอีกกว่า 30 หน่วยงานยินดีที่มีการเผยแพร่ความตกลงประเทศเจ้าภาพสำหรับการประชุม COP30 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2568 ในบทวิเคราะห์หลังมีการเผยแพร่เนื้อหาความตกลงดังกล่าว จดหมายเปิดผนึกต่อที่ประชุม UNFCCC ยังระบุถึงข้อเสนอแนะซึ่งหากมีการดำเนินงาน จะช่วยส่งเสริมความคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนในความตกลงประเทศเจ้าภาพในอนาคต สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดู ***ข้อเสนอแนะของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล: สำหรับรัฐภาคีของอนุสัญญา UNFCCC ว่าด้วยปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ในปี 2568[96] และ***

[95] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้รับบัตรผู้เข้าร่วมประชุมเพียงสามใบสำหรับการประชุม COP30 แต่ในการประชุม COP29 เราได้รับบัตรห้าใบ โดยเราได้รับบัตรใบที่สามเพียงสองสามสัปดาห์ก่อนการประชุมจะเริ่มขึ้น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อหน่วยงานที่จะสนับสนุนผู้แทนชนเผ่าพื้นเมืองและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนซึ่งมาจากทวีปอเมริกา

[96] ข้อมูลจาก https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/9271/2025/en/

ความตกลงประเทศเจ้าภาพในการประชุม COP30: จดหมายเปิดผนึกร่วมต่อที่ประชุม UNFCCC[97]

ข้อเสนอแนะ

- **เยอรมนีและตุรเคีย ในฐานะประเทศเจ้าภาพของที่ประชุมสภาพภูมิอากาศเดือนมิถุนายน และการประชุมการประชุม COP31 ต้องประกันให้การประชุมมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเข้าถึงได้ และมีการคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมอย่างสงบสำหรับทุกคน**
- **สำนักเลขาธิการของอนุสัญญา UNFCCC และตุรเคีย ควรจัดทำความตกลงประเทศเจ้าภาพสำหรับการประชุมการประชุม COP31 ให้แล้วเสร็จโดยเร็วสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และกำหนดให้มีเนื้อหาเพื่อความคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนที่เข้มแข็ง และประกันให้มีจำนวนที่พักและราคาที่พักที่เหมาะสม และการออกวีซ่าให้กับผู้เข้าร่วม ทั้งยังจะต้องเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะทันทีเมื่อมีการลงนามในเอกสารใด ๆ โดยการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของอนุสัญญา UNFCCC**

การมีส่วนร่วมที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มชายขอบ ท่ามกลางความกังวลเกี่ยวกับความโปร่งใสและการครอบงำอย่างต่อเนื่องของบรรษัท

โดยภาพรวมแล้ว ชนเผ่าพื้นเมืองมีส่วนร่วมมากขึ้นในการประชุม COP30[98] ซึ่งนับเป็นพัฒนาการที่น่ายินดี เช่นเดียวกับความพยายามของรัฐบาลบราซิลที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเท่าเทียมของชุมชนและกลุ่มที่เป็นชนกลุ่มน้อยและอยู่ชายขอบ ทั้งนี้รวมถึงการแต่งตั้งทูตพิเศษ รวมทั้งตัวแทนชนเผ่าพื้นเมือง ผู้ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนและการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม และความเสมอภาคทางเชื้อชาติ และชุมชนเมืองชายขอบ[99] ทูตพิเศษเหล่านี้ซึ่งจะทำหน้าที่แบบอาสาสมัครจนกว่าจะมีการประชุม COP31 จะทำหน้าที่ประสานงานเพื่อเผยแพร่ข้อมูล มุมมอง และการร้องขอโดยตรงต่อประธานการประชุม โดยเป็นข้อเสนอจากกลุ่มต่าง ๆ ที่พวกเขาเป็นตัวแทน เพื่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่รวดเร็วและเป็นผลมากยิ่งขึ้น กิจกรรมมากมายที่อยู่นอกเหนือการประชุมหลัก เช่น การประชุมสุดยอดประชาชนซึ่งมีผู้เข้าร่วมมากกว่า 70,000 คน[100] เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อสร้างเครือข่าย ช่วยให้ประชาชนจากทั่วโลกมารวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการต่อสู้ที่คล้ายคลึงกัน และการหาทางออกที่สร้างสรรค์

การให้ความสำคัญกับกลุ่มชายขอบเป็นเหตุให้มีการกล่าวถึงคนเชื้อสายแอฟริกันเป็นครั้งแรกในข้อมติที่ประชุม COP เพื่อยอมรับบทบาทที่สำคัญของพวกเขาในข้อมติเกี่ยวกับ Global Mutirão, แผนงานการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และแผนปฏิบัติการเพื่อความเท่าเทียมทางเพศเบเล็ง[101] อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าเสียใจว่า ข้อมติบางประการมีการอ้างอิงเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพวกเขาในการรับรองมติในขั้นสุดท้าย ตัวอย่างเช่น ข้อมติเกี่ยวกับการสานเสวนาของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ว่าด้วยผลลัพธ์ของการทบทวนของสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก ไม่ได้กำหนดให้ต้องมีการมีส่วนร่วมของผู้สังเกตการณ์ และข้อมติในเชิงขั้นตอนปฏิบัติของกระบวนการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลกครั้งที่ 2 กำหนดให้มีแนวทางการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมที่อ่อนแอมาก[102] การจัดตั้ง ‘สมัชชาประชาชน GST’

---

[97] ข้อมูลจาก https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/0395/2025/en/

[98] การประชุม COP30 บราซิล “COP กับการมีส่วนร่วมของชนเผ่าพื้นเมืองที่มากเป็นประวัติศาสตร์ ทำให้เกิดการคุ้มครองดินแดนและกลไกในการทำให้วาระการประชุมเข้มแข็งมากขึ้น”, 4 ธันวาคม 2568, https://cop30.br/en/news-about-cop30/cop-with-record-indigenous-participation-secures-territorial-protection-and-mechanisms-to-strengthen-the-agenda

[99] การประชุม COP30 บราซิล ทูตพิเศษ, https://cop30.br/en/brazilian-presidency/special-envoys

[100] ปฏิญญาการประชุมสุดยอดภาคประชาชนต่อการประชุม COP30, ข้อมูลจาก https://phmovement.org/sites/default/files/2025-11/EN_Final%20Declaration%20Peoples%20Summit.pdf

[101] อ้างแล้วทั้งหมด

[102] UNFCCC, ประเด็นที่เกี่ยวกับการทบทวนสถานการณ์การดำเนินการระดับโลก, ข้อมติ -/CMA.7, ฉบับเกือบสมบูรณ์ที่ยังไม่มีการแก้ไข,

ระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันของภาคประชาสังคมและชนเผ่าพื้นเมือง สำหรับการประชุม GST2 อาจมีส่วนช่วยให้เกิดกระบวนการที่เท่าเทียมและมีส่วนร่วม โดยการส่งเสริมความสำคัญของมุมมองของภาคประชาสังคมและกลุ่มระดับรากหญ้าที่หลากหลายตลอดทั้งการประชุม GST2 เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

ในเวลาเดียวกัน การเจรจาก็อยู่ภายใต้อิทธิพลสำคัญจากการรวมตัวของล็อบบี้ยิสต์กว่า 1,600 คนที่ทำงานให้กับอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งนับเป็นจำนวนมากสุดและคิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น 12% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา[103] และยังมีผู้เข้าร่วมอีกกว่า 500 คนที่ทำงานให้กับบริษัทที่ส่งเสริมเทคโนโลยีที่มีความเสี่ยงและยังไม่ได้รับการพิสูจน์ แต่กลับเสนอว่าเป็น “ทางออก” เช่น การดักจับและการจัดเก็บคาร์บอน และวิศวกรรมทางภูมิศาสตร์[104] การดำเนินงานที่น่ายินดีอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองต่อแรงกดดันในช่วงหลายปีที่ผ่านมาของหน่วยงานภาคประชาสังคม คือที่ประชุม UNFCCC ได้เพิ่มหลักเกณฑ์ความโปร่งใสสำหรับผู้เข้าร่วมจากภาคเอกชน กล่าวคือการกำหนดให้ผู้เข้าร่วมทุกคนต้องเปิดเผยแหล่งที่มาของเงินทุนของตนเองและยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรว่าวัตถุประสงค์ส่วนบุคคลของตนเอง สอดคล้องอย่างเต็มที่ตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา UNFCCC และเป้าหมายและหลักการของความตกลงปารีสและพิธีสารเกียวโต[105]

ทั้งยังมีความกังวลอีกครั้งเกี่ยวกับความโปร่งใสของการเจรจา เนื่องจากผู้สังเกตการณ์มักถูกกีดกันจากการอภิปรายในสัปดาห์ที่สอง เมื่อประธานที่ประชุมใช้แนวทาง “การทูตแบบกระสวย (shuttle diplomacy)” เพื่อการเจรจาระหว่างกลุ่มที่เห็นต่างกันโดยเป็นการประชุมลับ เป็นเหตุให้เกิดปัญหากับภาคประชาสังคมและชนเผ่าพื้นเมืองในการรณรงค์กดดันอย่างเป็นผล เพื่อประกันว่าข้อเรียกร้องของพวกเขาเกี่ยวกับความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ จะถูกบรรจุไว้ในเอกสารผลลัพธ์จากการเจรจาด้วย ในการประชุมร่วมกันเป็นวาระสุดท้าย หลายรัฐแสดงความเห็นคัดค้านต่อการเร่งผลักดันข้อมติตามเป้าหมายการปรับตัวระดับโลก และแผนงานเพื่อบรรเทาผลกระทบ โดยไม่เปิดโอกาสให้มีการแสดงความเห็น แม้ว่าข้อมติยังคงมีผลบังคับ แต่ประธานที่ประชุมได้พยายามดำเนินการให้มีการประกาศข้อสงวน ซึ่งถูกรวมอยู่ในรายงานของการประชุม และขอให้สำนักเลขาธิการจัดเตรียมข้อมูลของการปฏิบัติที่ดีสุด ซึ่งอาจนำมาใช้ได้ในการประชุมร่วมกันในอนาคต เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดสถานการณ์เช่นนี้อีก[106]

ผู้พิการก็ไม่สามารถเข้าถึงการเจรจาเช่นกัน มีการแสดงความกังวลกับประธานที่ประชุมและสำนักเลขาธิการของอนุสัญญา UNFCCC เนื่องจากไม่มีการเตรียมล่ามแปลภาษามือ ทั้งภาษามือระดับชาติและภาษามือสากล ไม่มีการใส่คำบรรยายแบบเรียลไทม์ โดยเฉพาะในระหว่างกิจกรรมและการเจาะจาระดับสูง ไม่มีการใช้ภาษาที่เรียบง่ายและการจัดให้มีเอกสารที่อ่านง่าย ทำให้ผู้เข้าร่วมหลายคนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลและการตัดสินใจที่เกิดขึ้นได้ เว็บไซต์อย่างเป็นทางการและแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งปัญหาของระบบนำทางบนเว็บไซต์ ความเข้ากันไม่ได้กับโปรแกรมอ่านหน้าจอและการไม่มีข้อความแสดงแทน ช่องว่างสำคัญในการเข้าถึงทางกายภาพ รวมถึงอุปสรรคในตัวเลือกที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ และระบบการคมนาคม ไม่มีที่นั่งพิเศษเพื่อคนเปราะบางในที่สาธารณะและพื้นที่รับประทานอาหาร ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมที่พิการต้องยืน เนื่องจากไม่มีที่นั่งเหลือ การไม่มีรถรับส่งหรือยานพาหนะสนับสนุนการเดินทาง ไม่มีแผ่นปูพื้นทางเท้าที่มีพื้นผิวสัมผัสต่างกันสำหรับผู้พิการทางสายตา ทำให้ผู้เข้าร่วมที่ตาบอดและสายตาเลือนรางไม่สามารถเดินทางอย่างเป็นอิสระและปลอดภัยได้ ป้ายบอกสถานที่ไม่เพียงพอ และไม่มีแผนที่บอกสถานที่ทางกายภาพที่ชัดเจน และแผนที่ออนไลน์ที่ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถเข้าถึงได้ พื้นที่พักผ่อนเฉพาะที่น้อยเกินไปสำหรับผู้เข้าร่วมที่มีอาการป่วยเรื้อรัง ไม่มีการจัดคิวพิเศษ

---

https://unfccc.int/documents/655045

[103] Kick Big Polluters Out, “ล็อบบี้ยิสต์ของอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิลอยู่เต็มไปหมดในที่ประชุม COP30 เพื่อพูดคุยเรื่องสภาพภูมิอากาศในบราซิล โดยกลุ่มล็อบบี้ยิสต์เป็นกลุ่มผู้เข้าร่วมใหญ่สุดเท่าที่เคยมีมา”, 14 พฤศจิกายน 2568, https://kickbigpollutersout.org/Release-Kick-Out-The-Suits-COP30

[104] CIEL, “การครอบงำของล็อบบี้ยิสต์ 531 คนจากกลุ่มอุตสาหกรรมคาร์บอนและกลุ่มเก็บกักคาร์บอน ได้รับสิทธิเข้าร่วมการประชุม COP30 เพื่อพูดคุยด้านสภาพภูมิอากาศ”, 17 พฤศจิกายน 2568,
https://www.ciel.org/news/531-carbon-capture-and-storage-lobbyists-gained-access-to-cop30-climate-talks/

[105] UNFCCC, คู่มือผู้สังเกตการณ์การประชุม COP30, น. 11, 15 กันยายน 2568, https://unfccc.int/documents/649786

[106] ICPH, อัปเดตล่าสุดจากการประชุม COP30, 22 พฤศจิกายน 2568, ข้อมูลจาก https://icphub.org/files/cop30-final_icph-brief.docx.pdf

สำหรับผู้เปราะบางในโรงอาหาร การตรึงกำลังทหารจำนวนมากในที่ประชุม COP เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรที่ควรใช้สนับสนุนการเข้าถึงมากกว่า ทำให้อุปสรรคต่อการเข้าถึงเลวร้ายยิ่งขึ้น และทำให้เกิดความเครียดและอันตรายอย่างมีนัยสำคัญกับผู้พิการและบุคคลอื่น ๆ อีกมาก และทำให้เกิดช่องว่างอย่างมากในการแจ้งเตือนเหตุฉุกเฉินที่เข้าถึงได้ การอพยพ และขั้นตอนที่จะกลับมารวมตัวใหม่[107]

ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า ต้องมีการทำงานอีกมากเพื่อปฏิรูปอนุสัญญา UNFCCC เพื่อประกันให้สามารถอำนวยให้เกิดความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ และการบรรลุพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของรัฐภาคี สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดู ***ฟื้นฟูความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ: เสียงเรียกร้องที่เป็นเอกภาพเพื่อการปฏิรูปการประชุมด้านสภาพภูมิอากาศแห่งสหประชาชาติอย่างเร่งด่วน***[108]

ข้อเสนอแนะ

- **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรปฏิรูปการประชุม UNFCCC ให้สอดคล้องกับข้อเสนอของภาคประชาสังคม เพื่อป้องกันการครอบงำอย่างไม่เหมาะสมของบรรษัท โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิล และอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษอื่น ๆ เพื่อไม่ให้พวกเขามีอิทธิพลต่อกระบวนการประชุม และประกันว่ากระบวนการและการตัดสินใจต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างสอดคล้องเต็มที่กับสิทธิมนุษยชน**
- **ประเทศเจ้าภาพในอนาคตควรดำเนินงานอย่างจริงจังต่อไป เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของตัวแทนจากชนเผ่าพื้นเมือง และชุมชนชายขอบ โดยใช้มาตรการที่คล้ายคลึงกันอย่างเช่น ระบบผู้แทนพิเศษที่ใช้กับการประชุม COP30 และประกันให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้อย่างเพียงพอ**
- **ออสเตรเลีย ซึ่งจะเป็นแกนนำการเจรจา จะต้องประกันว่ากระบวนการเจรจาในที่ประชุม COP31 มีลักษณะที่เปิดและโปร่งใสให้มากสุดเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับรัฐภาคีและผู้สังเกตการณ์ทั้งหมด**
- **สำนักเลขาธิการของอนุสัญญา UNFCCC ควรจัดให้มีกลุ่มผู้พิการที่เป็นตัวแทนอย่างเป็นทางการที่จะเข้าร่วมในการประชุม UNFCCC โดยไม่ชักช้า ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานเพื่อประกันให้ผู้พิการสามารถเข้าร่วมในการประชุม UNFCCC อย่างเป็นผลและไม่มีการเลือกปฏิบัติ**

สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการประท้วงอย่างสงบ

ในแง่บวก นับเป็นครั้งแรกตั้งแต่การประชุม COP26 ที่ประชาชนในเบเล็งสามารถจัดประท้วงในท้องถนน รวมทั้งการจัดเดินขบวนภาคประชาชนตามจารีตประเพณี เพื่อเรียกร้องความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2568 ได้ โดยประชาชนหลายพันคนเดินขบวนตลอดทั้งเมือง เพื่อเน้นย้ำข้อเรียกร้องของชนเผ่าพื้นเมือง และนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศและความรับผิดเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมในการประท้วงช่วงต้นสัปดาห์นั้น ซึ่งต่อต้านการกีดกันชนเผ่าพื้นเมืองออกจากการเจรจา ส่งผลให้เกิดการทำลายสิ่งกีดขวางเพื่อความปลอดภัยด้านนอกอาคารที่ประชุม เลขาธิการของอนุสัญญา UNFCCC จึงได้ออกจดหมายไปยังประธานการประชุม COP30 (รัฐบาลบราซิล) เรียกร้องให้เพิ่มการรักษาความปลอดภัยมากขึ้น ส่งผลให้ทางการทำการตอบโต้อย่างหนักหน่วงและใช้กำลังทหารมากขึ้น เป็นอุปสรรคเพิ่มขึ้นต่อการเดินขบวนประท้วงในพื้นที่ที่อยู่ติดกับอาคารที่ประชุม และทำให้เกิดอุปสรรคมากขึ้นต่อการเข้าถึงที่ประชุม โดยเฉพาะสำหรับผู้พิการ องค์กรภาคประชาสังคมกว่า

[107] จดหมายจากกลุ่มผู้พิการถึงประธานการประชุม COP30 และสำนักเลขาธิการของอนุสัญญา UNFCCC, 22 พฤศจิกายน 2568, สำเนาอยู่กับผู้เขียน

[108] แถลงการณ์ร่วมของหน่วยงานภาคประชาสังคมกว่า 200 แห่ง, 23 มิถุนายน 2568, ข้อมูลจาก https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/9530/2025/en/

230 แห่ง รวมทั้งแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ได้จัดประท้วงต่อต้านจดหมายนี้ และเรียกร้องให้มีการยกเลิกมาตรการที่ส่งผลกระทบด้านลบต่อสิทธิมนุษยชนทันที โดยเฉพาะสิทธิในการประท้วงอย่างสงบ[109] กลุ่มผู้เชี่ยวชาญอิสระแห่งสหประชาชาติก็ได้แสดงความกังวลอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการร้องขอด้านความปลอดภัยนี้ โดยมีข้อสังเกตว่า ไม่มีความจำเป็นเมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์ของการประท้วงที่เกิดขึ้นในที่ประชุม COP30 แต่กลับทำให้เกิดบรรยากาศที่น่าหวาดกลัวสำหรับผู้เข้าร่วม และยังเป็นการสร้างตราบาปในรูปแบบหนึ่งโดยเฉพาะกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อมและชนเผ่าพื้นเมือง พวกเขายังมีข้อสังเกตด้วยว่า การทำพื้นที่ปลอดการประท้วง ขัดแย้งกับหลักการชุมนุมที่ต้อง “มองเห็นได้และได้ยิน”[110] ซึ่งเป็นสิทธิในการชุมนุมอย่างสงบ[111]

มาตรการจำกัดการประท้วงอย่างสงบภายในโซนสีน้ำเงิน ซึ่งอยู่ใต้การควบคุมขององค์การสหประชาชาติ ยังคงเกิดขึ้นต่อไป รวมทั้งการห้ามการเอ่ยชื่อพรรคการเมืองบางแห่ง การเอ่ยชื่อเมืองและองค์กร เว้นแต่เป็นการอ้างอิงถึงสภาพอากาศสุดขั้วที่เกิดขึ้นจริงบางกรณี (เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง คลื่นความร้อน ฯลฯ) นอกจากนั้น ผู้ประท้วงยังไม่ได้รับอนุญาตให้เอ่ยชื่อบุคคลใด ๆ เว้นแต่เป็นการพูดเพื่อยกย่องหรือรำลึก แม้จะมีการยกเลิกข้อห้ามต่อการพิมพ์ชื่อของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนใต้ภาพของพวกเขา ซึ่งเป็นข้อห้ามที่ใช้ในการประชุม COP สองครั้งก่อน และการโต้แย้งความเชื่อมโยงระหว่างสิทธิมนุษยชนและความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศได้ยุติลงแล้ว ซึ่งนับเป็นพัฒนาการที่ดีทั้งสองประการ[112] เมื่อเปรียบเทียบกับการประชุม COP ที่ผ่านมา ถือว่ามีการลดจำนวนกิจกรรมรณรงค์ที่ทำได้ต่อวันลง (12 ครั้ง) เนื่องจากข้อจำกัดด้านการเงินตามอนุสัญญา UNFCCC เป็นเหตุให้ต้องลดจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

- ประเทศเจ้าภาพต้องสนับสนุนการจัดกิจกรรมคู่ขนานขององค์กรภาคประชาสังคมและชนเผ่าพื้นเมือง ในช่วงก่อนและระหว่างการประชุม COP31 ทั้งที่เกิดภายในและภายนอกสถานที่จัดการประชุม COP31 รวมทั้งการประกันให้เจ้าหน้าที่ที่ดูแลความปลอดภัยในระหว่างกิจกรรมสาธารณะเหล่านี้ ต้องได้รับการฝึกอบรมอย่างเต็มที่เกี่ยวกับแนวทางการควบคุมมวลชนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

- สำนักเลขาธิการของอนุสัญญา UNFCCC ต้องแสดงพันธกิจที่จะยึดมั่นและคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมอย่างสงบภายในพื้นที่โซนน้ำเงิน

- **ประกันให้มีพื้นที่มากเพียงพอ และอนุญาตให้มีการทำกิจกรรมตามระดับเสียงที่กำหนด ซึ่งไม่เป็นการจำกัดอย่างไม่เหมาะสมต่อสิทธิในการประท้วงอย่างสงบระหว่างการทำกิจกรรมรณรงค์ งดเว้นจากการสั่งห้ามโดยพลการต่อการตะโกนคำขวัญ และการห้ามที่ไม่ชอบด้วยเหตุผลต่อการแสดงความเห็นในระหว่างการทำกิจกรรม ให้ชี้แจงรายละเอียดของกระบวนการยื่นคำร้องเรียนและการเยียวยาเกี่ยวกับมาตรการจำกัดสิทธิเหล่านี้**
- **ชี้แจงรายละเอียดของกระบวนการสอบสวนตามคำร้องเรียนเมื่อเกิดเหตุคุกคามใด ๆ หรือเมื่อมีปัญหาด้านความปลอดภัยของบุคคลในระหว่างการประชุม UNFCCC และให้เปิดเผยผลการสอบสวนใด ๆ**

---

[109] ข้อเรียกร้องเร่งด่วนร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาการสื่อสารจากที่ประชุม UNFCCC ที่เป็นอันตราย และคุกคามต่อชนเผ่าพื้นเมือง และสิทธิในการประท้วง, 17 พฤศจิกายน 2568, ข้อมูลจาก https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/0596/2025/en/

[110] คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, ความเห็นทั่วไปที่ 37 (2563) ว่าด้วยสิทธิในการชุมนุมอย่างสงบ (ข้อ 21), 17 กันยายน 2563, UN Doc. CCPR/C/GC/37, วรรค 22

[111] แถลงการณ์ของผู้เชี่ยวชาญแห่งสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนหกคน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองใน การประชุมด้านสภาพภูมิอากาศ COP30, 18 พฤศจิกายน 2568, https://srdefenders.org/statement-on-civic-participation-at-the-climate-cop30/

[112] UNFCCC, แนวปฏิบัติของผู้สังเกตการณ์ในการรณรงค์กดดัน ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2568, ข้อมูลจาก https://unfccc.int/documents/646844 และการสื่อสารด้วยวาจาจากเจ้าหน้าที่ของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

ต่อกรณีที่มีการสอดแนมข้อมูลและการคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อมและนักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศในการประชุม UNFCCC ก่อนหน้านี้หรือในอนาคต โดยให้รายงานข้อมูลเป็นรายปีเป็นอย่างน้อย และให้มีการรักษาความลับของผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม

- **ประกันให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับผู้เข้าร่วมอย่างถี่ถ้วนและรอบด้าน และกำหนดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและโปร่งใสเพื่อลดความเสี่ยงของการตอบโต้และการข่มขู่ใด ๆ และประกันให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับผู้สังเกตการณ์ทุกคน โดยเฉพาะชนเผ่าพื้นเมือง นักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อมและนักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศ**

ก่อนจะถึงการประชุม COP31

อีกครั้งหนึ่งที่เจ้าภาพการประชุม COP31 เป็นประเทศที่แทบไม่คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้เน้นย้ำมาเป็นเวลานานแล้วว่า รัฐบาลตุรเคียปราบปรามผู้เห็นต่าง โดยการสอบสวนคดี สั่งฟ้องคดีที่ปราศจากข้อเท็จจริง และตัดสินลงโทษนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้สื่อข่าว นักการเมืองฝ่ายค้าน และบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งนักปกป้องสิ่งแวดล้อม

การควบคุมตัวก่อนการพิจารณาโดยพลการ/เป็นเวลานานที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่แสดงความเห็นต่าง รวมทั้งผู้ที่ทำงานปกป้องสิทธิมนุษยชน ยังคงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ความเป็นอิสระของหน่วยงานตุลาการได้ลดลงอย่างร้ายแรง เนื่องจากการแทรกแซงอย่างลึกซึ้งของฝ่ายบริหารในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เป็นที่น่าเสียใจว่า ไม่มีการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่งผลให้สภายุโรปเริ่มกระบวนการไต่สวนการละเมิดในปี 2565 และกระบวนการดังกล่าวยังเกิดขึ้นอยู่[113] มีการจำกัดบ่อยครั้งและโดยพลการต่อสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก การชุมนุมและการสมาคมอย่างสงบ ผู้ประท้วงอย่างสงบต้องเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำส่งผลให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก วัฒนธรรมการลอยนวลพ้นผิดยังคงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้เหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนกล่าวหาว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย โดยพวกเขาไม่ได้รับการเยียวยา ผู้มีความหลากหลายทางเพศต้องเผชิญกับความกลัวคนรักเพศเดียวกันและความกลัวคนข้ามเพศในเชิงสถาบัน และความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กผู้หญิงยังคงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย[114]

แม้จะมีการพัฒนาแหล่งพลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะพลังงานลมและแสงอาทิตย์ ตุรเคียก็ยังคงต้องพึ่งพาอย่างมากกับเชื้อเพลิงฟอสซิล รวมทั้งถ่านหินที่คิดเป็น 42% ของการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในปี 2567 ตามข้อมูลของหน่วยงานพลังงานระหว่างประเทศ[115] ทั้งยังคงมีการขยายกำลังผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิลในประเทศต่อไป[116] ซึ่งตามความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ยืนยันว่าอาจเป็นการละเมิดต่อพันธกรณีระหว่างประเทศของรัฐ[117] โดยภาพรวมถือได้ว่านโยบายด้านสภาพภูมิอากาศยังคง “บกพร่องอย่างมาก” ทั้งนี้ตามการประเมินขององค์กร Climate

---

[113] https://www.amnesty.eu/news/turkey-vote-for-infringement-proceedings-must-prompt-the-immediate-release-of-osman-kavala/

[114] สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดู เพจเกี่ยวกับตุรเคีย แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ข้อมูลจาก https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central- asia/western-central-and-south-eastern-europe/turkiye/

[115] IEA, เพจเกี่ยวกับตุรเคีย, ข้อมูลจาก https://www.iea.org/countries/turkiye/emissions

[116] Türkiye Today, “ตุรเคียเพิ่มผลผลิตน้ำมัน 26% ก๊าซ 39% ในปี 2568 กระทรวงพลังงานกล่าว”, 7 มกราคม 2569, https://www.turkiyetoday.com/business/turkiye-boosts-oil-output-by-26-gas-by-39-in-2025-energy-ministry-3212547

[117] ความเห็นเชิงปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (อ้างแล้ว) ยืนยันอย่างชัดเจนว่า “การที่รัฐไม่ดำเนินการอย่างเหมาะสมเพื่อคุ้มครองระบบสภาพภูมิอากาศจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งที่เกิดจากการผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิล การบริโภคเชื้อเพลิงฟอสซิล การออกประทานบัตรเพื่อการสำรวจเชื้อเพลิงฟอสซิล หรือการอุดหนุนราคาของเชื้อเพลิงฟอสซิล อาจถือเป็นการกระทำความผิดระหว่างประเทศ ซึ่งรัฐต้องมีส่วนรับผิดชอบ” และปูทางให้สามารถดำเนินคดีตามกฎหมายได้ (วรรค 427) ซึ่งอาจขยายความให้ครอบคลุมถึงข้อบกพร่องในการกำกับดูแลของรัฐเพื่อบังคับให้บริษัทเอกชน ต้องจำกัดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่พวกเขาผลิต (วรรค 428)

Action Tracker [118] ตามแผนในปัจจุบันของตุรเคีย คาดว่าจะมีการเพิ่มการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจนถึงปี 2581 คิดเป็น 60% เหนือระดับของปี 2558 จากนั้นจะมีการลดการปล่อยก๊าซอย่างรวดเร็วจนบรรลุการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2596 อย่างไรก็ตาม แนวโน้มเช่นนี้ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ต้องควบคุมการเพิ่มของอุณหภูมิให้ต่ำกว่า 1.5 องศาเซลเซียส ซึ่งหมายถึงว่าต้องมีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลง 31% ต่ำกว่าระดับในปี 2558 ภายในปี 2573 [119]

ออสเตรเลียเป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุม COP31 และจะมีความรับผิดชอบหลักในการประสานงานการเจรจา รวมทั้งการเป็นเจ้าภาพหลักการประชุมเตรียมความพร้อมในแปซิฟิก (ยังไม่ได้ตกลงเกี่ยวกับประเทศที่จะจัด) [120] ออสเตรเลียมีสถิติทั้งดีและร้ายในแง่ของพันธกิจด้านสภาพภูมิอากาศ ในด้านหนึ่งมีการจัดทำมาตรการด้านวีซ่าในเชิงบวก ที่จะออกให้กับประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบมากสุดจากวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศในตูวาลู และการบริจาคเพื่อสนับสนุนกองทุนเพื่อการฟื้นฟูแห่งแปซิฟิก (ที่เปิดตัวเมื่อปี 2568) แต่ในอีกด้านหนึ่ง ออสเตรเลียไม่ประสบความสำเร็จในการยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ยังคงอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงฟอสซิล และยังคงให้ความเห็นชอบต่อสัญญาการทำเหมืองเชื้อเพลิงฟอสซิลแห่งใหม่ พรรคฝ่ายค้านเต็มไปด้วยนักการเมืองที่ปฏิเสธปัญหาสภาพภูมิอากาศ ทำให้การแก้ปัญหาซับซ้อนขึ้น แม้ว่าประชาชนจะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงก็ตาม ออสเตรเลียเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกเชื้อเพลิงฟอสซิลรายใหญ่ และตามแผน NDC ฉบับล่าสุด มีการเสนอที่จะลดการปล่อยก๊าซลง 62-70% ต่ำกว่าระดับในปี 2548 ภายในปี 2578 และไม่รวมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่แฝงอยู่ในการส่งออกเชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสัดส่วนที่เป็นธรรมของการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทั้งยังไม่สอดคล้องกับพันธกิจของออสเตรเลียที่จะยุติการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และไม่ครอบคลุมหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง [121]

เนื่องจากออสเตรเลียสัญญาว่าจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการประชุม COP ในประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก จึงน่าจะมีการให้ความสำคัญกับผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศ ที่ส่งผลกระทบอย่างโดดเด่นต่อหมู่เกาะขนาดเล็กซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล ประเทศในแปซิฟิกมีข้อเสนอสำคัญด้านสภาพภูมิอากาศหลายประการ รวมทั้งความเห็นเชิงคำปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ สนธิสัญญายุติการขยายการสำรวจและผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิล ความตกลงเพื่อระงับการทำเหมืองทะเลลึกชั่วคราว และข้อเสนอให้มีอนุสัญญาเพื่อลดการผลิตและการใช้พลาสติก ตูวาลูน่าจะเป็นประเทศที่มีข้อเสนอที่สร้างสรรค์มากสุด เพื่อที่จะกดดันให้เกิดความอยู่รอดของดินแดนของตนท่ามกลางภัยคุกคามจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้น โดยการเสนอแนวคิดของประเทศดิจิทัล และการสนับสนุนประชาชนที่ประสงค์จะอพยพออกไป [122] ในอีกด้านหนึ่ง ประเทศในแปซิฟิกบางแห่งมองว่า การทำเหมืองทะเลลึกเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง (หมู่เกาะคุก)[123] แม้จะมีความเข้าใจอยู่บ้างเกี่ยวกับผลกระทบที่ไม่ได้สัดส่วนของวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศ เพื่อประกันให้มีการรับฟังจากเสียงที่หลากหลาย รวมทั้งชนเผ่าพื้นเมือง ผู้หญิง เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และคนเชื้อสายแอฟริกันในพื้นที่ที่มีการอภิปราย ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง แต่ประเทศส่วนใหญ่ในแปซิฟิกยังคงไม่มีสื่อมวลชนที่เข้มแข็งและอิสระ และยังคงมีกฎหมาย นโยบาย หรือการปฏิบัติที่จำกัดเสรีภาพสื่อและเสรีภาพในการแสดงออก ขึ้นอยู่กับว่าประเทศใด

[118] ตัวชี้วัดปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศ, “ตุรเคีย”, ข้อมูลจาก https://climateactiontracker.org/countries/turkey/

[119] Climate Analytics, “ตุรเคียมีแนวทางอย่างไรในการจำกัดภาวะโลกร้อนให้อยู่ภายใน 1.5 องศาเซลเซียส?”, https://1p5ndc-pathways.climateanalytics.org/countries/turkiye/ambition-gap เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2569

[120] เว็บไซต์ของรัฐมนตรีต่างประเทศออสเตรเลีย, ”ตุรเคียและออสเตรเลียจะเป็นเจ้าภาพการประชุมและการเจรจา COP”, 23 พฤศจิกายน 2568,

[121] สำหรับบทวิเคราะห์ทั้งหมดของเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของออสเตรเลีย โปรดดู CAN International, วิเคราะห์โดยสังเขปต่อเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด: ออสเตรเลีย, ข้อมูลจาก https://www.foreignminister.gov.au/minister/penny-wong/media-release/cop-be-hosted-turkiye-australia-leading-negotiations

[122] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, แปซิฟิก: 'การฟันฝ่าความอยุติธรรม': การพลัดถิ่นเนื่องจากสภาพภูมิอากาศจากหมู่เกาะแปซิฟิกตูวาลูและคิริบาส สู่เอาเทอารัว นิวซีแลนด์, 8 ตุลาคม 2568, https://www.amnesty.org/en/documents/asa05/0343/2025/en/

[123] RNZ, “รัฐบาลหมู่เกาะคุกปฏิเสธงานวิจัยที่ระบุว่าการขุดสินแร่ในทะเลลึกไม่สร้างผลกำไร”, 8 มกราคม 2569, https://www.rnz.co.nz/international/pacific- news/583494/cook-islands-govt-rejects-research-saying-deep-sea-mining-not-profitable

จะได้เป็นเจ้าภาพการประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการประชุม COP ต้นทุนการเดินทางไปประชุมอาจมีราคาแพงมาก หรืออาจมีอุปสรรคในการขอวีซ่า (ตัวอย่างเช่น ในคิริบาส และนาอูรู) ซึ่งอาจจำกัดการเข้าถึงของตัวแทนจากรัฐที่เป็นภาคีและไม่ได้เป็นภาคี

ทั้งยังมีความกังวลว่า ออสเตรเลียได้ประกาศใช้กฎหมายและการปฏิบัติที่จำกัดสิทธิมากขึ้น รวมทั้งสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก การสมาคม และการชุมนุมอย่างสงบ กฎหมายในหลายรัฐมุ่งจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมอย่างสงบ กำหนดบทลงโทษที่รุนแรงรวมทั้งการจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกิน 50,000 เหรียญออสเตรเลียจากการประท้วงอย่างสงบ ผู้ประท้วงด้านสภาพภูมิอากาศอย่างสงบหลายร้อยคนได้ถูกจับ และมีแนวโน้มจะถูกศาลสั่งจำคุกมากขึ้น [124] ทั้งยังมีความกังวลต่ออิทธิพลของบริษัทโดยเฉพาะอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิลที่มีต่อรัฐบาลออสเตรเลีย รวมทั้งกฎหมายที่จำกัดสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบและการสมาคม ที่สำคัญ รัฐบาลรัฐควีนส์แลนด์ขอความเห็นจากสภาทรัพยากรควีนส์แลนด์ ซึ่งเป็นหน่วยงานอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิล เกี่ยวกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายความผิดลหุโทษและกฎหมายอื่น ๆ พ.ศ. 2562 [125] โดยเมื่อเร็ว ๆ นี้ มีการประกาศใช้กฎหมายใหม่ในรัฐวิคตอเรีย เพื่อจำกัดสิทธิในการประท้วง รวมทั้งการห้ามการใช้อุปกรณ์ที่ทำให้ตัวผู้ประท้วงติดอยู่กับวัตถุ (attachment devices) (ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้ประท้วงด้านสภาพภูมิอากาศมักนำมาใช้) และการจำกัดการประท้วงในสถานที่เพื่อสักการะบูชา มาตรการเหล่านี้สะท้อนถึงอำนาจที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของการควบคุมการประท้วงในรัฐวิคตอเรีย [126]

ข้อเสนอแนะ

ทุกประเทศ รวมทั้งประเทศเจ้าภาพการประชุม UNFCCC จะต้อง

- **ประกันว่าบุคคลทุกคนสามารถแสดงออกได้อย่างเสรี ทั้งในส่วนบุคคลหรือในการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น และการประท้วงอย่างสงบ รวมทั้งการทำกิจกรรมในประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ หรือไม่ต้องหวาดกลัวต่อการตอบโต้**
- **ประกันให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเกื้อหนุนสำหรับภาคประชาสังคม รวมทั้งเอ็นจีโอ นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้สื่อข่าว และนักกิจกรรม ทั้งนี้โดยการยกเลิกกฎหมายและนโยบายที่จำกัดสิทธิ งดเว้นจากการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลอย่างไม่เหมาะสม รวมทั้งข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ และการปล่อยตัวบุคคลใด ๆ ที่ถูกควบคุมตัวโดยพลการ**
- **ประกันให้ผู้สื่อข่าวและตัวแทนของชนเผ่าพื้นเมืองและภาคประชาสังคม ที่ประสงค์จะเข้าร่วมการประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการประชุม COPs ได้รับการออกวีซ่าและเสียค่าธรรมเนียมในราคาที่เหมาะสม**

[124] โปรดดู แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ออสเตรเลีย: ไม่ปฏิบัติตามคำมั่น: รายงานเสนอต่อที่ประชุมคณะทำงานตามกระบวนการ UPR สมัยประชุมที่ 51, มกราคม 2569, 17 กรกฎาคม 2568, https://www.amnesty.org/en/documents/asa12/0119/2025/en/

[125] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ออสเตรเลีย – สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบและการสมาคม เพื่อส่งเสริมความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ รายงานที่เสนอต่อผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบและการสมาคม, 31 พฤษภาคม 2564, Index: ASA 12/4223/2021, https://www.amnesty.org/en/documents/asa12/4223/2021/en/

[126] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ออสเตรเลีย, "รัฐบาลออสเตรเลียผ่านร่างแก้ไขกฎหมายการประท้วง แต่ยังคงมีความกังวลด้านสิทธิมนุษยชน แอมเนสตี้กล่าวเตือน", 4 ธันวาคม 2568, https://www.amnesty.org.au/victorias-revised-protest-laws-pass-but-human-rights-concerns-remain-warns-amnesty/